

EGE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

**SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞININ
BALIKÇILIKTA YÜRÜTTÜĞÜ KORUMA
VE KOLLAMA İŞLEVİ**

Gökçen AKPINAR

Tez Danışmanı : Prof.Dr. Ali KARA

Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı

Bilim Dalı Kodu : 504.06.01

Sunuş Tarihi : 19.02.2010

Bornova-İZMİR

2010

Gökçen AKPINAR tarafından Yüksek Lisans tezi olarak sunulan “Sahil güvenlik Komutanlığının Balıkçılıkta Yürüttüğü Koruma Ve Kollama İşlevi” başlıklı bu çalışma E.Ü. Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile E.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Eğitim ve Öğretim Yönergesi’nin ilgili hükümleri uyarınca tarafımızdan değerlendirilerek savunmaya değer bulunmuş ve 19.02.2010 tarihinde yapılan tez savunma sınavında aday oybirliği ile başarılı bulunmuştur.

Jüri Üyeleri:

İmza

Jüri Başkanı : Prof.Dr.Ali KARA

Raportör Üye: Yrd.Doç.Dr. Tefik CEYHAN

Üye : Prof.Dr. Özdemir EGEMEN

ÖZET

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞININ BALIKÇILIKTA YÜRÜTTÜĞÜ KORUMA VE KOLLAMA İŞLEVİ

AKPINAR, Gökçen

Yüksek Lisans Tezi, Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Bölümü

Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Ali KARA

Şubat 2010, 84 sayfa

Bu tezde Sahil Güvenlik Komutanlığının balıkçılıkta koruma ve kollama işlevi olarak, başlıca görevleri deniz kirliliğini ve yasadışı avcılığı önleme olarak değerlendirilmiştir. Ocak 2008 ve Ocak 2010 yılları arasında Sahil Güvenlik Hava Komutanlığının, Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz de deniz kirliliği ve su ürünleri avlama yasakları ihlallerine yönelik yaptığı tespitler incelenmiştir.

Kurallara uymanın çağdaşlığın önemli bir göstergesi olduğu dünyamızda, su ürünleri kaynaklarımızdan en verimli şekilde yararlanmamıza olanak sağlayacak avcılık yasaklarına uyumun önemi tartışmasız çok önemlidir. Ülkemizde birçok konu ve sektörde getirilmiş bulunan ilgili mevzuata göre teşekkül eden yasaklamalara uyum konusunda ilgili sektör temsilcilerinin yeterli hassasiyeti göstermedikleri bilinmektedir. Bu çalışmada deniz kirliliği ve su ürünleri av yasaklarına yönelik ihlallerinin çeşitli açılardan analizleri yapılmış olup çözüm önerilerine sağlıklı katkılar oluşturulması düşünülmüştür. Çalışmadan elde edilen verilere göre Sahil Güvenlik Komutanlığının etkin çalışmalarının yanı sıra ilgili kurum, kişi ve balıkçı kitlesinin ekonomik sosyal ve eğitim düzeyinde yeterli oranda bilinçlendirilmelerinin de önemli bir denetim unsuru olabileceği gözlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Sahil Güvenlik Komutanlığı, yasadışı su ürünleri avcılığı, denetim, kanun ihlali, deniz kirliliği, su ürünleri mevzuatı.

ABSTRACT

THE FUNCTION OF TURKISH COAST GUARD COMMAND FOR PROTECTION OF FISHING

AKPINAR, Gökçen

MSc in Eng.

Supervisor : Prof.Dr. Ali KARA

February 2010, 84 Page

In this study, The Coast Guard in the fishing protection, the main tasks of the prevention of sea pollution and illegal fishing have been considered. Between January 2008 - January 2010, using the result of the controls by Coast Guard Air Command breaking the forbidden of fisheries and sea pollution were investigated in The Black Sea, Marmara, Aegean and Mediterranean.

In this study, prevention sea pollution and detection of illegal fishing activity is considered as the main mission of the Coast Guard. The Coast Guard Air Command's detections about illegal fishing and pollution in the Black Sea, the Marmara sea, the Aegean and in the Mediterranean between January 2008 - January 2010 is studied.

Following the rules is a sign of contemporariness and obeying the rules of fishing is important and as a result of these living marine resources can be used productively. It is known that the sector representatives are not sensitive enough to obey the prohibitions according to the new regulations like in many other sector and subjects. In this study, by analysing datas, it is aimed to make useful contributions of solving the violations of regulations about fishing and marine resources and sea pollution. According to the result of the analysis it's observed that educating the fisherman and all the people relevant with fishing are the most important control tool.

Keywords: Turkish Coast Guard Command, illegal fishing, control, contravention of law, sea pollution regulations of fisheries.

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın seçiminde, planlanması ve yürütülmesinde yardımlarını esirgemeyen Danışman Hocam Prof. Dr. Ali KARA'YA, Yüksek Lisansım boyunca bilgi ve önerileri ile katkıda bulunan değerli arkadaşım SG Kd. Yzb. Cem ÇEŞMELİLER ve SG Kd. Ütđm. Alper KAYA'YA, istatistik analizlerde ve tez verilerinin toplanması ve değerlendirilmesi sırasında yardımlarını esirgemeyen Sahil Güvenlik Komutanlığı Personeli ve kardeşim Gökhan AKPINAR'A, tezimin yürütülmesi ve yazım aşamasında maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Nur AKPINAR'A ve aileme sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
TEŞEKKÜR	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xv
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xvii
1.GİRİŞ.....	1
1.1 Amaç.....	1
1.2 Balıkçılığın Tarihçesi.....	3
1.3 Türkiye’de Balıkçılığın Son Senelerdeki Durumu	5
1.4 Sürdürülebilir balıkçılık ve Balıkçılığın Sınırlandırılması	9
1.5 İdari Ve Yasal Yapılanma	12
1.6 Sahil Güvenlik Komutanlığı.....	14
1.6.1 Tarihçe	14
1.6.2 Görevler	19
1.6.3 Organizasyon	21
1.6.4 Faaliyetler	22

İÇİNDEKİLER (devam)

	<u>Sayfa</u>
2.MATERYAL VE YÖNTEM.....	27
2.1 Çalışma Sahası.....	27
2.2 Çalışma Periyodu.....	27
2.3 Kullanılan Alet Ve Ekipman	27
2.4 Çalışma Yöntemi	38
3.BULGULAR.....	39
3.1 Sahil Güvenlik Komutanlığı Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri.....	39
3.1.2 Marmara Bölgesi	39
3.1.2 Ege Bölgesi.....	41
3.1.3 Akdeniz Bölgesi.....	42
3.1.4 Karadeniz Bölgesi.....	43
3.2. Sahil Güvenlik Komutanlığı 2008-2009 Yılı yasadışı Avcılık Verileri	45
4. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	46
4.1 Sahil Güvenlik Komutanlığının Görev Etkinliğinin Arttırılması	46
4.1.1 İstihbarata Karşı koyma Tedbirleri	46
4.1.2 Çapraz Bölge Baskını	47

İÇİNDEKİLER (devam)

	<u>Sayfa</u>
4.1.3 Platform Ve Personel Sayısının Arttırılması.....	48
4.1.4 Kolluk kuvvetlerinin Caydırıcılığı.....	48
4.1.5 İstatistiki Verilerin Kullanılması	49
4.1.6 Alo 158 Sahil Güvenlik İhbar Hattı.....	50
4.1.7 İstihbarat Ve Keşif Karakol Yöntemlerinin Etkinleştirilmesi	51
4.2 Sahil Güvenlik Komutanlığının Görevleri Esnasında Karşılaşılan Sorunlar .	53
4.2.1 Ruhsat Plakası Ve Tekne İsimleri.....	53
4.2.2 Telsiz Çağrılarına Cevap Verilmemesi.....	54
4.2.3 Kolluk Kuvvetlerinden Kaçma Girişimi.....	54
4.2.4 Donanım Ve Delillerin Yok Edilmesi	55
4.2.5 Gereğinden Güçlü Radarlar	56
4.2.6 Aldatmaya Yönelik Donanımlar.....	56
4.2.7 Donanım Ve Tekneye El Koyma.....	58
4.3 Diğer Kurumların Katkıları	58
4.3.1. Ruhsatlandırma Düzenlemeleri	58
4.3.2 Yasaklama Ve Sınırlandırmalar.....	60

İÇİNDEKİLER (devam)

	<u>Sayfa</u>
4.3.3 Aşırı Avlanma.....	64
4.3.4 Kolluk Kuvvetlerinin Caydırıcılığı.....	66
4.3.5 Satış Yerleri	67
4.3.6 Toplum Bilinçlendirme.....	69
4.3.7 İhbarlar.....	70
4.3.8 Kolluk Kuvvetlerinin Bilinçlendirilmesi	71
4.3.9 AB Uyum Çalışmaları	72
4.3.10 Yasadışı Avlanmaya Karşı Yapay Engeller	73
4.3.11 Denizcilik Bakanlığı	75
4.3.12 Kültür Balıkçılığı.....	76
4.3.13 Hedef Dışı Avın Azaltılması	76
4.3.14 Kıyı Ötesi Ve açık deniz Balıkçılığı.....	78
KAYNAKLAR	81
ÖZGEÇMİŞ	84

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
1.1 GSYİH İçerisinde Balıkçılığın Payı	5
1.2 Tarım Sektörü İçerisinde Balıkçılığın Payı	5
1.3 Su Ürünleri Üretimi, Miktar Dağılımı 2007.....	7
3.1 Sahil Güvenlik Hava, Marmara Bölgesi İlk Periyot Yasadışı Avcılık Ve Deniz Kirliliği Verileri	39
3.2 Sahil Güvenlik Hava, Marmara Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık Ve Deniz Kirliliği Verileri	40
3.3 Sahil Güvenlik Hava, Marmara Bölgesi İlk Periyot ve İkinci Periyot Karşılaştırması	40
3.4 Sahil Güvenlik Hava, Ege Bölgesi İlk Periyot Yasadışı Avcılık Ve Deniz Kirliliği Verileri.....	41
3.5 Sahil Güvenlik Hava, Ege Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık Ve Deniz Kirliliği Verileri.....	41
3.6 Sahil Güvenlik Hava, Ege Bölgesi İlk Periyot ve İkinci Periyot Karşılaştırması	42
3.7 Sahil Güvenlik Hava, Akdeniz Bölgesi İlk Periyot Yasadışı Avcılık Ve Deniz Kirliliği Verileri	42
3.8 Sahil Güvenlik Hava, Akdeniz Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık Ve Deniz Kirliliği Verileri	43

ŞEKİLLER DİZİNİ (devam) Sayfa

3.9 Sahil Güvenlik Hava, Akdeniz Bölgesi İlk Periyot ve İkinci Periyot Karşılaştırması	43
3.10 Sahil Güvenlik Hava, Karadeniz Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık Ve Deniz Kirliliği Verileri.....	44
4.1 Seçici Trol Örnekleri	78

ÇİZELGELER DİZİNİ

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
1.1 Yıllara Göre su Ürünleri Üretimi 2003-2007	6
1.2 Seçilmiş Su Ürünleri Üretim Miktarı	7
1.3 Su Ürünleri yetiştiriciliği 2004	8
1.4 Sahil Güvenlik Komutanlığı Can Ve Mal Emniyeti 2007-2010	22
1.5 Sahil Güvenlik Komutanlığı Denizlerde Güvenlik 2007-2010	23
1.6 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaçakçılık Ve Yasadışı Göç 2007-2010	24
1.7 Sahil Güvenlik Komutanlığı Deniz Kirliliği 2007-2010	25
1.8 Sahil Güvenlik Komutanlığı Yasadışı Avcılık 2008-2010.....	26
2.1 Sahil Güvenlik Komutanlığı Helikopterleri Genel Özellikleri.....	28
2.2 Sahil Güvenlik Komutanlığı Uçakları Genel Özellikleri.....	29
2.3 Sahil Güvenlik Komutanlığı 80 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri	30
2.4 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 33 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri.....	30
2.5 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 29 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri.....	31
2.6 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 19 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri.....	32
2.7 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 15 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri.....	32
2.8 Sahil Güvenlik Komutanlığı Sar 35 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri	33

ÇİZELGELER DİZİNİ (devam)

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
2.9 Sahil Güvenlik Komutanlığı Sar 33 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri.....	34
2.10 Sahil Güvenlik Komutanlığı Türk Tipi Botlar Genel Özellikleri.....	34
2.11 Sahil Güvenlik Komutanlığı 70 Tonluk Botlar Genel Özellikleri.....	35
2.12 Sahil Güvenlik Komutanlığı Saç Piket Tipi Botlar Genel Özellikleri.....	36
2.13 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kontrol Botları Genel Özellikleri.....	36
2.14 KEGAK Genel Özellikleri.....	37
2.15 SAGET Genel Özellikleri.....	37

1. GİRİŞ

1.1 Amaç

Su ürünlerinin, özellikle balıkların insanoğlu için önemi büyüktür. Birçok balık türü insanların önemli besinleri arasında yer alır, bir kısmı da hayvani besin ve hammadde olarak ticari önem taşır. Bu sebeple balıklar ve balıkçılık birçok ülkenin ekonomisinde önemli rol oynamaktadır. Hayvansal proteine olan ihtiyacın giderek artması, bu ilişkiyi daha da güçlendirmektedir.

Ülkemiz için vazgeçilmez hazinelerle dolu olan denizlerimizin güvenliğinin sağlanması ve içerdiği ekonomik değerlerin yok edilmeden tüketilmesi oldukça önemlidir. Dünya nüfusunun hızla artması ve doğal besin kaynaklarının sınırlı olması, bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Ortaya çıkan bu sorunlar da insanları bu kaynakları korumaya ve daha bilinçli kullanmaya zorlamaktadır. Su ürünlerinin hassas bir denge içinde bulunduğu sucul ortam, insanların çeşitli amaçlarla yaptıkları müdahalelerle bozulmaktadır. Doğal besin kaynakları arasında önemli bir yere sahip su ürünlerinin, bilinçsizce ve teknolojideki gelişmelere paralel olarak yoğun kullanımı ve tüketimi, insanoğlunu dolaylı ve doğrudan etkileyen bu kaynakların gerektiği gibi değerlendirilememesi ve yeterince korunamaması gibi problemleri ortaya çıkarmaktadır.

Bu dengenin korunması ve sucul ortamın bilinçli kullanılması çok önemlidir. Bu nedenle çevre kirliliği, özellikle aşırı avcılık gibi ekolojik dengeyi bozan etkenlerin belirlenip, kontrol altına alınması gerekmektedir. (Sezen, 2005)

Cömert denizlerle Anadolu toprakları boydan boya çevrilidir ve bu denizlerin bereketi tıpkı toprakların bereketi gibi sonsuz ve verimlidir. Yeter ki insanoğlu bu kaynağa yeterli saygıyı gösterebilir. Ama denizin cömertliğine herkes aynı saygıyla cevap vermez. Bu yüzden de denizlerimizde işlenen suçlar her geçen gün çoğalmakta ve Sahil Güvenlik Komutanlığının görevlerinin önemi artmaktadır. (Sahil Güvenlik, 2010)

Bu kontrol altına alma yasal zorunluluklar, bilimsel araştırma sonuçları, balıkçıların talepleri, Sivil toplum örgütlerinin talepleri, diğer kurumların talepleri, diğer ülkelerin uygulamaları ve ülke çıkarları değerlendirilerek, Su Ürünleri Danışma Kurulu, Tarım Şurası ve DPT Kalkınma Planlarında incelenip tartışılır. Bu incelemeler sonucunda yasal yapılandırması yapılan düzenleme, sınırlandırma ve yasaklamalar, kanun, yönetmelik, tüzük, tebliğ, sirküler ve genelgeler olarak yayınlanır ve yürürlüğe girer.

Her geçen gün denizlerimizin ticari, askeri, sportif ve kültürel amaçlarla kullanımı artarken, aynı zamanda denizde işlenen suçlar da artmaktadır. Denizlerimizin koruma ve kontrolü ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekküllerde su ürünlerinin, deniz ve içsuların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personeli ile emniyet, jandarma, sahil güvenlik, gümrük ve orman muhafaza teşkilatları mensupları, belediye zabıtası amir ve mensupları, kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile emniyet ve jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri görevlendirilmiştir.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunuyla ve bu kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı bahse konu koruma ile görevlendirilenler, bu Kanun kapsamına giren suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, suçta kullanılan istihsal vasıtalarını ve elde edilen su ürünlerini zapt etmek ve adlî mercilere teslim etmek idari para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler.

Sahillerimizde, karasularımızda ve karasularımıza bitişik Türk münhasır ekonomik bölgesinde uyulacak kuralların uygulayıcısı ve takipçisi Türk Sahil Güvenlik Komutanlığıdır. Bu araştırmada Sahil Güvenlik Komutanlığının bu asli görevleri içinde yer alan **Yasadışı Avcılıkla Mücadele** görevini yerine getirirken karşılaştığı problemlerin azaltılması, engellenmesi ve daha etkin görev yapabilmesi için yapılması gerekenler, alınması gereken tedbirler, bahse konu görevin icrasında görevi kolaylaştıracak unsurların tespiti araştırılmış ve çözüm önerileri sunulmuştur.

Yapılan araştırma neticesinde üniversiteler tarafından Sahil Güvenlik Komutanlığının daha yakından tanınması, Sahil Güvenlik Komutanlığının icra ettiği görevlerde etkinliğinin artması maksadıyla akademik olarak alabileceği yardımların tartışılması amaçlanmıştır.

1.2 Balıkçılığın Tarihçesi

Denizler, göller veya akarsuların kıyısında yaşayan ilkel insanlar, diğer canlı türlerin sulara ne şekilde avcılık yaptığını gözlemleyip öğrendiler. İkel insanlar henüz tarımı bilmiyorlar ve ihtiyaçları olan besinleri basitçe yaptıkları av araçları ile avlayabildikleri hayvanlardan, topladıkları meyve ve bitkilerden sağlıyorlardı. İkel insanlar için balık, elle yakalanmaktan ibaretti. Daha sonra Neolitik dönemin insanlarına ait kalıntı ve buluntulardan önceki dönemin insanlarından daha ileri bir noktaya vardıkları, balık ve hayvansal su ürünleri avcılığında kullanılmak üzere, taş ve ağaçtan zıpkın ve kakıçlar, ağaç ve diken dallarından oltalar, kemiklerden zıpkın ucu ve olta iğnesi yaptıkları buluntulardan anlaşılmıştır. İlk devreye göre el ve ayakla yapılan balık avlarına karşılık Paleolitik dönemde bilinen tek av aracı zıpkındır. İleri bir aşama olan zıpkınlar, bir sırtığın ucuna sabitlenmiş sivri kemik ve dikenlerden yapılıyordu. Sonraları dar alanlı sulara balığın yolunu doğal malzemeyle kesip sıkıştırma ve engellemeyle kaçmalarını önleyerek kolay avlanma metotlarını buldular, bu usul dalyanların ilk şeklini oluşturdu diyebiliriz. Önceleri taş, kaya ve topraktan yapılan bu engellerin taşınma zorluğu nedeniyle, sonraları uzun sırtık, saz ve kamışların birbirine bağlanması ile elde edilen barikatların kullanılmasına sebep olmuştur. Bu uygulama bugünkü kaybolmaya yüz tutmuş dalyanların ilkel halini oluşturmuştur. Çeşitli sepet ve pinterlerin kökeni de aynıdır.

İlk dönemlerde kıyıda veya sığ sulara, suyun içine girerek yapılan balıkçılığın önemini kavrayan Neolitik dönemin insanları daha uzaklarda avlanma düşüncesi oluşmasıyla birlikte ağaçların içini oyarak basit kayıklar yaptılar. O döneme ait bazı kayık kalıntıları içinde ilkel zıpkın ve oltalara da rastlanmıştır. Ülkemizde geçtiğimiz yıllarda İzmir'in Ödemiş ilçesindeki Gölcük gölünün suları kuraklık nedeniyle çekilince, dünyanın en eski kayıklarından biri ortaya çıkmış,

Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi tarafından koruma altına alınmıştır. Yaşının en az 2600 yıllık olduğu saptanan kayık, 4,5 metre uzunluğunda, 65 santimetre eninde, bir ton ağırlığında ve kestane ağacından yapıldığı belirtilmiştir.

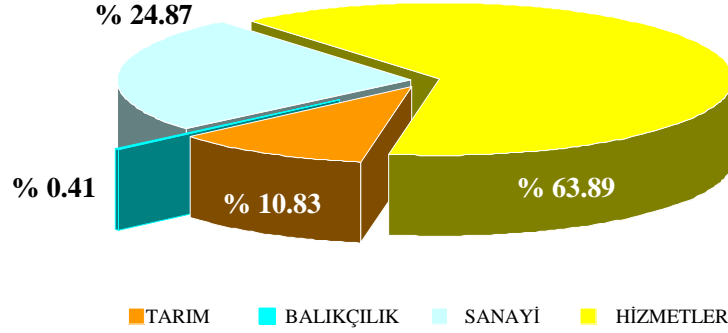
Balıkçılığa ait ilk yazılı kaynaklar, M.Ö.2000 yılına ait mısır betimleme ve yazıtlarıdır. Bu kaynaklarda Mısırlı balıkçıların M.Ö.3000 yılından beri kullandıkları düşünülen ağ şekillerinden bahsedilmekte, adı geçen ağların tarifi bugünkü ıgırıp denilen çekme ağlarının ilk şekilleri oldukları anlaşılmaktadır. Çin kaynaklarında ve betimlemelerinde, Orta Asya Aral havzasında çok eski dönemlere ait kalıntı ve buluntulara da rastlanmıştır. Anadolu'da Fenikeliler ve Romalılar zamanında kabuklu yumuşakçaların avlanılmasına yarayan basit algarna ve dreçlerin kullanıldığı bilinmektedir.

Milattan sonraki dönemlerde balıkçılık besin bakımından deniz kıyısında yaşayan toplumların ilgisini özellikle çekmiştir. İlk zamanlar balık ticari bir anlam ifade etmemesine rağmen sonraki dönemlerde bu durum değişmiştir.

Bilimsel anlamda balıkçılık 18.yy.da batıda başlamış, 20.yy. ortalarından sonrada teknolojik gelişme ile birlikte doruk noktasına ulaşmıştır. Ülkemizde bu manada ilk çalışma 1915 yılında Et Ve Balık Kurumunun bünyesinde Karakin Deveciyan'ın yayımladığı “Balık Ve Balıkçılık” adlı eser ile ilk bilimsel yaklaşımın başlangıcı olmuştur. 1950 ve 1960'lı yıllar balıkçılık konusunda bilgi birikiminin yoğunlaştığı yıllar olarak geçmiş, 1972 yılında ulusal düzeyde Su Ürünleri Kanunu ile Tarım Bakanlığı tarafından kanunlaştırılmıştır.(Albulak, 2003)

1.3. Türkiye’de Balıkçılığın Son Senelerdeki Durumu

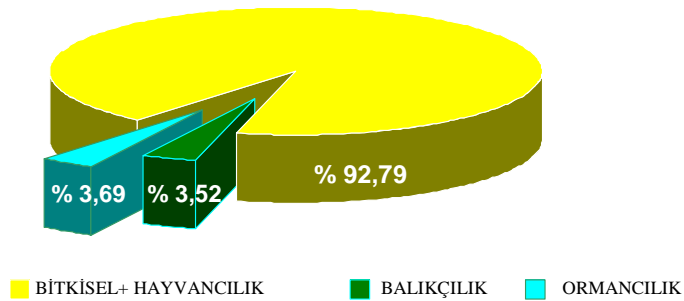
A - GSYİH İçerisinde Balıkçılığın Payı (2004) (Cari Fiyatlarla)

Şekil 1.1 GSYİH İçerisinde Balıkçılığın Payı
(http://www.tarim.gov.tr/AB_Tarim/balikcilik/balikcilik_tanitim-10-02-2006.ppt)

2004 yılında gayri safi yurt içi hasıla içinde balıkçılığın payı %0.41 olmuştur.

B-Tarım Sektörü İçerisinde Balıkçılığın Payı (2004, Cari Fiyatlarla)

Şekil 1.2 Tarım Sektörü İçerisinde Balıkçılığın Payı
(http://www.tarim.gov.tr/AB_Tarim/balikcilik/balikcilik_tanitim-10-02-2006.ppt)

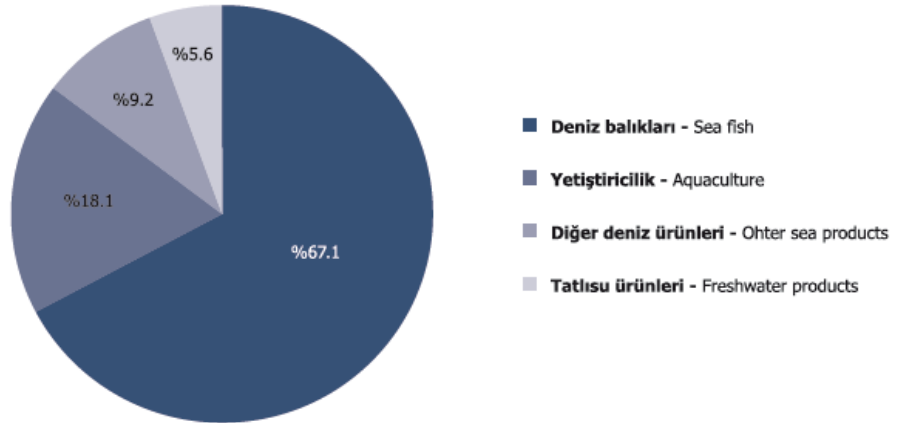
2004 yılında tarım sektörü içerisinde balıkçılığın payı %3.52 olmuştur. 2003-2007 yılları arasındaki su ürünleri üretimi, ve miktar dağılımları incelenmiş olup müteakip çizelgelerde gösterilmiştir.

Çizelge 1.1 Yıllara Göre Su Ürünleri Üretimi 2003 – 2007 (TUIK, Su Ürünleri İstatistikleri, 2007)

Miktar (Ton) - Quantity (Tons)	Deniz ürünleri		Yetiştiricilik üretimi		Tatlısu ürünleri Freshwater products
	Sea products		Aquaculture production		
	Deniz balıkları Sea Fish	Diğer deniz ürünleri Other sea products	İçsu Inland water	Deniz Marine water	
2003					
Miktar - Quantity	416 126	46 948	40 217	39 726	44 698
Değer - Value	689 886 250	106 555 500	144 183 900	271 391 900	81 713 050
2004					
Miktar - Quantity	456 752	48 145	44 115	49 895	45 585
Değer - Value	901 559 950	120 957 750	171 092 300	349 511 000	98 447 700
2005					
Miktar - Quantity	334 248	46 133	48 604	69 673	46 115
Değer - Value	1 288 537 000	173 485 500	199 048 000	505 235 000	112 965 800
2006					
Miktar - Quantity	409 945	79 021	56 694	72 249	44 082
Değer - Value	1 385 654 500	192 960 000	240 782 500	525 447 250	128 368 500
2007					
Miktar - Quantity	518 201	70 928	59 033	80 840	43 321
Değer - Value	1 077 682 500	116 822 250	265 498 500	574 264 000	128 647 000

Çizelge 1.2 Seçilmiş Su Ürünlerinde Üretim Miktarı 2003 – 2007 (TUİK, Su Ürünleri İstatistikleri, 2007)

	(Ton - Tons)				
	2003	2004	2005	2006	2007
Avlanan deniz balıkları miktarı - Catch of sea fish					
Hamsi - Anchovy	295 000	340 000	138 569	270 000	385 000
Palamut-Torik - Atlantic bonito	6 000	5 701	70 797	29 690	5 965
Sardalya - Pilchard	12 000	12 883	20 656	15 586	20 941
İstavrit (Kraça) - Horse mackerel	16 400	18 068	13 540	14 127	22 991
İstavrit (Karagöz) - Scad	11 600	9 337	13 978	11 800	9 030
Mezgit - Whiting	8 000	8 205	8 309	9 112	12 940
Kefal - Grey mullet	11 000	12 424	10 560	8 915	8 291
Lüfer - Blue fish	22 000	19 901	18 357	8 399	6 858
Bakalorya-Berlam - Hake-European hake	7 500	4 380	4 100	3 460	3 337
Avlanan diğer deniz ürünleri miktarı					
Catch of other sea products (crustaceas, molluscs)					
Akivades (Kum midyesi) - Carpet shell	19 700	16 899	10 847	1 266	1 334
Beyaz kum midyesi - Striped venus	-	-	-	48 344	47 215
Kara-Kıllı midye					
Mediteranean mussel-Bearded horse mussel	-	-	-	9 234	1 493
Kalamerya - Squid	450	506	711	972	844
Deniz salyangozu - Sea snail	5 500	14 034	12 600	11 613	13 791
Karides - Prawn	6 000	5 279	6 339	3 856	3 917

Şekil 1.3 Su Ürünleri Üretimi, Miktar Dağılımı, 2007 (TUİK, Su Ürünleri İstatistikleri, 2007)

2008 yılında, yaklaşık 494 bin tonu avcılıkla, 152 bin tonu yetiştiricilikle olmak üzere toplam yaklaşık 646 bin ton su ürünleri üretilmiştir. (TUİK Su Ürünleri Haber Bülteni, 2008)

Ç- Su Ürünleri Yetiştiriciliği, 2004

Çizelge 1.3 Su Ürünleri Yetiştiriciliği, 2004

(http://www.tarim.gov.tr/AB_Tarim/balikkilik/balikkilik_tanitim-10-02-2006.ppt)

İşletme Türü	Üretim (ton)	İşletme Sayısı
Deniz Ürünleri	49895	272
İç su Ürünleri	44115	1259
Toplam	94010	1531

2008 yılında denizlerde ve içsularda yetiştiricilik üretimi bir önceki yıla göre %8,8 oranında artarak yaklaşık 152 bin ton olmuştur.2008 yılında yetiştiricilik üretiminin miktar olarak %43,73'ü içsularda, %56,27'i ise denizlerde gerçekleştirilmiştir. Bir önceki yıla göre 2008 yılında, denizlerde yapılan yetiştiricilik üretimi %5,92 oranında, içsulardaki yetiştiricilik üretimi %12,75 oranında artmıştır. Yetiştirilen en önemli türler içsularda %43,32 ile alabalık, denizlerde %32,37 ile levrek, %20,81 ile çipuradır. (TUİK Su Ürünleri Haber Bülteni, 2008)

D-Su Ürünleri Sektörünün Genel Durumu (2003)

Ülkemiz;

Dünyada 33. (130 milyon ton)
 AB-25 içinde 5. (7.3 milyon ton)
 sırada yer almaktadır.

1.4 Sürdürülebilir Balıkçılık ve Balıkçılığın Sınırlandırılması

İnsanların faydalandığı kaynaklar iki türdür; bunlardan ilk kategoriye miktarları sabit olan maden stokları veya fosillerden oluşmuş yakıtları dahil edebiliriz. Doğaldır ki, bunların miktarları kullanıldıkça azalır. Sakınılması da, çok dikkatli olarak kullanılması ve en az savurganlığı yapmak yolu ile insanlığa olabilecek en üst düzeyde fayda sağlanmasını temin ile sağlanır.

İkinci kategoriye dahil edebileceğimiz kaynaklar ise, kendilerini devamlı yenileyebilen kaynaklardır. Bu gibi kaynakları muhafaza edebilmek için bunları kullanmaktan kaçınmaya hiç gerek yoktur ve sadece gelecekte de mümkün olduğunca fazla yararlanmayı sağlayacak bir şekilde kullanılması yeterlidir.

İkinci kategori kaynaklara, su ürünleri stoklarını en iyi örnek olarak verebiliriz. Yabani av hayvanlarının ve tüm diğer organizmaların popülasyonları, çevreleri ile sürekli bir denge kurma çabasıdadırlar. Her ne sebeple olursa olsun, bir nüfusun kaybı artacak olursa, bununla dengeli olarak ilaveler de artar ve popülasyon yeniden bir denge oluşturma durumuna gider. İşte organizma popülasyonlarının bu duyarlılığı, ölümün arttırılmasına rağmen belirgin bir dengenin oluşmasını sağlar. Buna rağmen aşırı bir avcılık, teorik olarak, popülasyonun bu kritik denge seviyesinden daha aşağıya inmesine sebep olabilir. Bir popülasyonun yeniden dengesini bulamayacak bir seviyeye indirilmesi yerine, bu stoktan insanlığın en iyi şekilde istifade etmesini sağlamak gerekir. (Çeşmeliler , 2005)

Genellikle sıfır ile en çok bir değer arasında değişebilecek olan "avcılık şiddetini" kontrol altına alarak, popülasyonun gelecekte de yarar sağlayabilecek bir seviyede bulundurulması, modern balıkçılığın tek ve önde gelen görevidir.

Doğası gereği her ekosistem kendine özgü şartları bünyesinde barındırdığından, söz konusu uygulamalar ile ilgili temel kısıtlamaları oluşturan boy, zaman ve miktar düzenlemeleri, bölgeler bazında ve yöreye özgü şartlar çerçevesince düzenlenmektedir.

Gelişmiş ülkelerde amatör ve ticari kavramlarını birbirinden ayıran en önemli unsurlardan birisi de, avlanma donanım ve metotlarında ortaya çıkmaktadır. Ticari kesim modern ve etkili metot ve araçları tercih ederken, amatör zihniyet geleneksel ve hatta antik olarak nitelendirebileceğimiz metotların süregelmesine, körelmemesine yardımcı olmaktadır.

Üç tarafı dört farklı karakterdeki denizlerle çevrili olan yurdumuz, bu farklı sistemlerin içinde yaşayan canlılarla bir cennet gibidir. Balık avcılığını düzenleyen sirkülerler ise, ne yazık ki, bu tür çeşitliliğine cevap verecek kapsam ve esnekliği gösterememektedir. Doğaldır ki her türlü düzenleme aksine illegal uygulamalar her konuda önümüze çıkmaktadır, ancak bunu engellemenin yolu, sadece amatör bir zihniyet çerçevesince ileriki kuşaklara taşınabilecek değerlerin tümü ile yasaklanması olmamalıdır. Ciddi ve kapsamlı bir denetleme, yasadışılığın önüne geçmenin gerçek ve temel tek yoludur. (Çeşmeliler , 2005)

Ciddi anlamda bir düzenlemeden bahsedilebilen tüm ülkelerde uygulamalar mikro ölçekli olarak bölgeden sorumlu uzmanların raporları doğrultusunda, çevresel değişken şartlara bağlı olarak ilan edilmektedir.

Yurdumuz 814.578km² yüzölçümü, çeşitli coğrafi farklılıkları olan bölgeleri ve bu şartlara bağlı farklı iklimsel özellikleri dolayısı ile farklı bölgelerde yer alan ve bu şartların özelliklerinden kaynaklanan, değişik üreme zamanlarına sahip canlılarla doludur (Artüz, 2003).

Avlanma, popülasyondan belirli bir miktar canlı eksiltmektir. Bu sebeple ilk yapılması gereken stokların tespit edilerek, avlanabilir miktarların ortaya konmasıdır.

Su ürünleri avcılığını çağdaş düzeyde düzenlemenin başarıya ulaşması, deniz/tatlı su ortamında ve doğal dengedeki bu değişimlerin yakından izlenmesine bağlıdır.

Dünya, denizlerinde su ürünleri miktarı azalmaktadır. Bunun için Dünya Gıda ve Tarım örgütü (FAO) sorumlu balıkçılık adıyla yeni bir anlayışı tartışmaya açmıştır. Bu sürdürülebilir sorumlu balıkçılık ilkesi anlayışıdır. Sürdürülebilir maksimum ürün kavramıyla ortaya atılan bu anlayış her yıl koruyarak su ürünlerini avlamak ve tüketmek demektir.

Sorumlu balıkçılık denizlerdeki su ürünlerini tüketmeden avlamak, işlemek ve değerlendirmek demektir. Bir denizdeki balığın hepsini bir defada mı, yoksa gelecek yılları da düşünerek sadece avlanma boyundakileri avlamak mı sorusunun cevabı, geleceği de düşünerek sürdürülebilir avcılık ile su canlıları stoklarının tüketilmeden korunması olacaktır.

Son yüz yılda insan nüfusunun artışına bağlı olarak okyanus ve denizlerdeki canlı kaynakların stoklarında hızlı bir azalma görülmüştür. Bu azalma hala devam etmektedir. Her ülke kendi deniz ve iç sularındaki canlı kaynaklarını tüketmeden kullanmak için ciddi çaba göstermekte, deniz araştırmalarının sonuçlarına göre tedbirler almaktadır. Ülkeler toplam avlanabilir su canlıları kaynaklarını hesaplayarak, gereğinde tekne sayılarını sınırlama da dahil olmak üzere, uluslararası işbirliğine yönelmektedir.

Ülkeler bu balıkçılık politikalarını uygularken, balıkçılıkla ilgili üretim, tüketim, karaya çıkarılan balık, av istatistikleri, tekne sayısı ve boyları, gibi verilerden de yararlanmaktadır. Balıkçılık yönetimi denilen bu çalışmalarda temel amaç sorumlu balıkçılık ve bunun gerektirdiği önleyici ve su canlılarını korumayı sağlayan tedbirlerin alınmasıdır. Bir başka deyimle, ekosistem korumacı yönetim anlayışına yönelmektedirler.

Ekosistem korumacı yönetim anlayışı, denizlerin yönetimi ve korunması konusundaki sorunlara bütünsel yaklaşmak demektir. Örneğin Karadeniz’de hamsi nüfusunda azalma varsa bunu sadece hamsinin yediği besinlerin azlığıyla ilişkilendirilmez, su sıcaklığı, iklim değişikliği, kirlenme ve aşırı avcılık gibi diğer etkenleri de dikkate alır.

Bütünsel yaklaşımda, denizsel ve karasal türlerin ilişkileri de göz önünde tutulur. Buna uygun koruma planları yapılır. Bazı türlerin korunması için, uzun bilimsel çalışmalar ve bunların sonuçlarını beklemek yerine ivedi önlemler önerilir. Çünkü bazen Akdeniz Foku örneğinde olduğu gibi çok geç olabilir. Bütün bu uygulamalar, sürdürülebilir balıkçılık amacına yöneliktir.

Canlı kaynakların korunması için uluslararası işbirliği şarttır. Örneğin, Karadeniz'in en önemli balığı olan Hamsi, sadece Türkiye kıyılarını değil diğer ülke kıyılarını da dolaşır. Bu nedenle, Karadeniz Balıkçılık anlaşmasını bütün ülkelerin yapması ve imzalaması şarttır. Bu denizdeki balık stoklarının sürdürülebilir ve ortak olarak kullanmak için av kotalarının konulması şarttır. Av kotalarının belirlenmesi için ortak bilimsel araştırma ve kıyı ülkelerinin işbirliği de gerekir (Tüdev, 2004).

1.5 İdari ve Yasal Yapılanma

Ülkemizdeki Su ürünleri ile ilgili kanun, yönetmelik ve Sirküleri içeren idari ve yasal yapılanma şu şekildedir.

A. 1971 yılında ilk defa yayımlanan 1380 Sayılı Kanun, 1986 yılında 3288 ve 2003 yılında 4950 sayılı Kanun ile tadil edilen Su Ürünleri Kanunu yasal dayanağı oluşturmaktadır.

B. 5200 Sayılı Üretici Birlikleri Yasası

C. 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu

D. 5179 Sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenme- sine Dair Kanun

E. 3285 Sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu

F. 2872 Sayılı Çevre Kanunu

G. Toptan ve Perakende Balık Satış Yerleri Yönetmeliği

H. Balıkçı Barınakları Yönetmeliği

I. Su Ürünleri Yönetmeliği

İ. Su Ürünleri Yetiştiricilik Yönetmeliği

J. Su Kirliliği ve Kontrolü Yönetmeliği

1.6 Sahil Güvenlik Komutanlığı

1.6.1 Tarihçe

Tarih boyunca dünya ulusları arasında Türkler daima ömrü uzun ve teşkilatı düzenli devletler kurmuş, devletinin ve içinde yaşayan insanların güvenliği için canla başla çalışmıştır.

Tarihten alınan dersler sonucu, sahildar ülkelerin güvenliğinin vatan topraklarından değil mümkün olan en uzak mesafeden sağlanması gerektiği anlaşılmıştır.

Cumhuriyet Dönemi Öncesi Sahil Güvenlik Komutanlığı

Sahil Güvenlik Teşkilatı kuruluş çalışmaları, 19'ncü yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanmaktadır. Bu dönemde Avrupa'da sanayi devriminin gerçekleşmesi, üretimde ve uluslararası ticarete büyük gelişmeler olması sonucu gümrük konuları önem kazanmış ve gümrük sorunları ile kaçakçılıkla mücadele konuları ön plana geçmiştir.

Osmanlı imparatorluğu döneminde gerek konumu ve gerekse eşya cinsi göz önüne alınarak gümrüklere farklı isimler verilmiştir. Bunlardan deniz kıyısında bulunanlara "Sahil Gümrükleri", sınır boyunda kurulu olanlara "Hudut Gümrükleri" ve ana karada bulunanlara da "Kara Gümrükleri" denirdi. Sahil Gümrükleri hem iç hem de dış ticaret malları için söz konusuydu. Devlet için gümrük vergileri önemli gelir kaynağı idi. Ancak vergilerin toplanma usulleri nedeniyle çeşitli sorunlar ve şikayetler ortaya çıkıyor, bu da mal sahiplerinin yasa dışı yollara başvurmalarına neden oluyordu.

Bu dönemde Hazine'ye bağlı Taşra Gümrük İdareleri tarafından yerine getirilen Anadolu yarımadasındaki kıyıların korunması, kaçakçılığın önlenmesi ve izlenmesi görevleri; bu idareler arasında herhangi bir irtibat bulunmaması ve yapısal dağınıklık nedeniyle etkinlikle icra edilememekteydi. Gümrüklerin bu durumdan kurtarılması için teşkilat yapısı ile ilgili çalışmalara başlanmış, yapılan çalışmalar sonucunda 1859 yılında Taşra Gümrük İdareleri, İstanbul Emtia

Gümrük Eminliği'ne bağlanmış ve 1861 yılında da bu kurumun adı "Rüsumat Emaneti " olarak değiştirilmiştir. İlk Rüsumat Emni Mehmet Kani Paşa olmuştur.

Tanzimat Döneminde, Osmanlı İmparatorluğu ile diğer ülkeler arasında 1861 yılında yapılan ticaret anlaşması ile gümrük vergilerinin artırılması sonucu, gümrük kaçakçılığı olaylarında artışlar görülmüştür. Bu durum üzerine kaçakçılıkla mücadelede etkinliğin artırılması maksadıyla yeni bir teşkilatın kurulması düşünülmüş ve Rüsumat Emaneti bünyesinde bir " Gümrük Muhafaza Teşkilatı" kurulmuştur.

Daha sonra deniz hudutlarımızdaki güvenlik ve sahil muhafaza hizmetlerini yürütmek amacıyla, 1886 yılında Jandarma Teşkilatına bağlı olan "Kordon Bölükleri" oluşturulmuştur.

Cumhuriyet Dönemi Sahil Güvenlik Komutanlığı

Cumhuriyet döneminin başlangıç yıllarında, 1126 ve 1510 sayılı "Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunlar" yürürlüğe konulmuş, 01 Ekim 1929 tarihinden itibaren de 1499 sayılı "Gümrük Tarifesi Kanunu" uygulanmaya başlanmıştır. Bu kanunla birlikte gümrük vergilerinin artırılması nedeniyle, kaçakçılık olaylarında artışlar görülmüş ve kaçakçılık olayları özellikle güney sınırlarımızda büyük boyutlara ulaşmıştır.

Bunun üzerine, gerek gümrük hizmetlerinin daha iyi bir şekilde yürütülmesinin temini ve gerekse deniz yoluyla yapılan kaçakçılığın izlenmesi, araştırılması, önlenmesi ve karasularımızın güvenliğinin sağlanması amacıyla, 27 Temmuz 1931 tarihinde kabul edilen 1841 sayılı Kanunla güney sınırlarımızda, yarı askeri bir hüviyet gösteren "Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı" kurulmuş ve 1932 yılından itibaren 1917 sayılı Kanunla, Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı olarak görevine devam etmiştir. Bu arada konuyla ilgili çalışmalara devam edilmiş ve 1932 yılında 1918 sayılı "Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun" yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanuna göre, kaçakçılık davaları tutuklu olarak devam eder, kaçakçılık suçlarından dolayı mahkumiyet halinde ceza tecil edilmez ve sürgün cezası uygulanırdı.

1936 yılında 3015 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı'nın emrindeki deniz teşkilatına, askeri kimlik kazandırılmış ve karasularımızda güvenlik ve emniyetin sağlanması görevi bu teşkilata verilmiştir.

"Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı" görev yönünden Gümrük ve Tekel Bakanlığı, deniz hudutlarının güvenliği ve personelin eğitimi bakımından Genelkurmay Başkanlığı bünyesinde 1956 yılına kadar faaliyetlerini sürdürmüştür.

16 Temmuz 1956 tarihinde kabul edilen 6815 sayılı "Sınır, Kıyı ve Karasularımızın Muhafaza ve Emniyeti ve Kaçakçılığın Men ve Takibi İşlerinin Dahiliye Vekaletine Devri Hakkında Kanun"un yürürlüğe girmesiyle sınır, kıyı ve karasularımızın korunması ve güvenliği ile kaçakçılığın önlenmesi ve takibi sorumluluğu İçişleri Bakanlığı'na devredilerek bağlı bulunan Jandarma Genel Komutanlığı emrine verilmiş ve Gümrük Muhafaza ve Umum Kumandanlığı'nın hukuki varlığı sona erdirilmiştir.

Bu tarihten itibaren Samsun, İstanbul, İzmir ve Mersin'de Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olarak Jandarma Deniz Bölge Komutanlıkları kurulmuş, ayrıca Jandarma Genel Komutanlığı Karargahında bir Deniz Şube Müdürlüğü oluşturulmuştur.

* 15 Nisan 1957 tarihinde sorumluluk sahası; Türk-Yunan deniz hududundaki Enez'den, Muğla - Antalya il deniz hududundaki Kocaçay'a kadar uzanan sahayı kapsayan "**Ege Jandarma Deniz Bölge Komutanlığı**" kurulmuştur.

* 1968 yılında sorumluluk sahası; o tarihte Türk-Rus deniz hududundaki Artvin-Kemalpaşa ile Türk-Bulgar deniz hududundaki Beğendik arasındaki sahayı ve Marmara denizini kapsayan "**Karadeniz Jandarma Deniz Bölge Komutanlığı**" kurulmuştur.

* 15 Temmuz 1971 tarihinde sorumluluk sahası; Türkiye-Suriye deniz hududundaki Hatay-Güvercinkaya ile Antalya-Muğla il deniz hududundaki Kocaçay arasındaki sahayı kapsayan "**Akdeniz Jandarma Bölge Komutanlığı**" kurulmuştur.

Sahil Güvenlik Komutanlığının Kuruluşu

1960'lı yılların başlarından itibaren dünya güvenlik ortamında gözlenen değişiklikler, Türkiye'nin jeo-stratejik konumu, kıyıların uzunluğu, denizci bir millet ve denizci bir devlet olma gereğinin dikkate alınması, yeni ve profesyonel bir Sahil Güvenlik Komutanlığına olan ihtiyacı ortaya çıkartmıştır. Diğer taraftan, bazı Bakanlıkların karasuları ve deniz ile ilgili hizmetlerinde, kanunlarla çıkarılan çeşitli yasakları uygulayacak yeterli güvenlik güçlerinin bulunmaması da göz önünde bulundurularak, 1967 yılından itibaren Sahil Güvenlik Komutanlığı kurulması çalışmalarına hız verilmiştir.

Bu çerçevede yapılan çalışmalar sonucunda, 09 TEMMUZ 1982 tarihinde 2692 sayılı Kanun kabul edilmiş ve 13 TEMMUZ 1982 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak Sahil Güvenlik Komutanlığı kurulmuştur. Bu değişiklik ile birlikte Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olan Jandarma Deniz Bölge Komutanlıkları, Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilmiş ve Sahil Güvenlik Karadeniz, Ege Deniz ve Akdeniz Komutanlıkları adını almıştır.

Sahil Güvenlik Komutanlığı 01 EYLÜL 1982 tarihinden itibaren fiilen göreve başlamış ancak 2692 sayılı Kanunun birinci geçici madde hükmüne göre 1985 yılına kadar Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olarak görev yapması kabul edilmiştir.

2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun, Marmara ve Boğazların sorumluluğunu Sahil Güvenlik Komutanlığına vermesi sonucunda, görevlerin etkin şekilde yapılabilmesi amacıyla kuruluş yapısına bir ana-ast komutanlık eklenerek Ekim 1982 ayında "Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar Komutanlığı" kurulmuştur.

Sahil Güvenlik Komutanlığının faaliyetlerini sürdürebilmesi için Ankara'nın merkezi bir yerinde müstakil bir binaya ihtiyaç duyulmuş ve Bakanlıklar Karanfil Sokakta bulunan binanın mülkiyeti Başbakanlığın 10 Eylül 1982 tarihli yazısı ile Komutanlığa verilerek 01 Nisan 1983 tarihinde binaya yerleşilmiştir.

01 OCAK 1985 tarihine kadar Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olarak görev yapan Sahil Güvenlik Komutanlığı, bu tarihten itibaren Türk Silahlı

Kuvvetlerinin kadro ve kuruluşu içerisinde, barışta görev ve hizmet yönünden İçişleri Bakanlığına bağlı, olağanüstü haller ve savaş halinde ise Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrine girecek silahlı bir güvenlik kuvveti olarak, ülkemizin bütün sahilllerinde, iç suları olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında, liman ve körfezlerinde, karasularında, münhasır ekonomik bölgesi ile ulusal ve uluslararası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimimiz altında bulunan tüm deniz alanlarında faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır.

1993 yılında Sahil Güvenlik Komutanlığının ana ast komutanlıklarının adları yeniden düzenlenmiş ve bölge komutanlığı olarak aşağıdaki şekilde adlandırılmışlardır;

- Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar Bölge Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Karadeniz Bölge Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Ege Deniz Bölge Komutanlığı

Sahil Güvenlik Komutanlığının bugün ve gelecekteki personel ihtiyacının karşılanması ve görev etkinliğinin artırılması amacıyla 24 Haziran 2003 tarihinde 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nda değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikle Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı Kuvvet Komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığı gibi müstakil bir yapıya kavuşturulmuştur.

Sahil Güvenlik Komutanlığı 06 Ocak 2006 tarihinde Karanfil Sokakta bulunan ve 24 yıl Komutanlık Karargahı olarak hizmet eden binadan ayrılarak Bakanlıklar Merasim Sokakta inşa edilen, görevlerinin önemi ile uyumlu yeni ve modern Komutanlık binasına taşınmıştır (<http://www.sahilguvenlik.gov.tr/tarihce.htm>)

1.6.2 Görevler

“Sahil Güvenlik Komutanlığının misyonu, deniz yetki alanlarında ulusal ve uluslararası hukuku etkin kılmak, can ve mal güvenliğini sağlamaktır”

Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmet yönünden İçişleri Bakanlığı'na bağlı silahlı bir kuvvet olarak, ülkemizin bütün sahillerinde, iç suları olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında, liman ve körfezlerinde, karasularında, münhasır ekonomik bölgesi ile ulusal ve uluslar arası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimimiz altında bulunan tüm deniz alanlarında faaliyetlerini sürdürmektedir. Denizlerimizde genel kolluk kuvveti olarak görev ve yetkilere sahip olan Sahil Güvenlik Komutanlığı'na 2692 sayılı yasa ile tevdi edilen başlıca görevler şunlardır:

- Sahil ve karasularımızı korumak, güvenliğini sağlamak,
- Denizlerimizde can ve mal emniyetini sağlamak,
- Deniz ve kıyılarda görülecek başıboş mayın, patlayıcı madde ve şüpheli cisimler için gerekli tedbirleri alarak, ilgili makamlara iletmek,
- Deniz seyir yardımcılarının çalışma durumlarını izlemek, görülen aksaklıkları ilgili makamlara iletmek,
- Karasularımıza giren mültecileri, yanlarında bulunabilecek silah ve mühimmattan arındırmak ve bunları ilgili makamlara teslim etmek,
- Deniz yolu ile yapılan her türlü kaçakçılık eylemine engel olmak,
- Gemi ve deniz araçlarının telsiz, sağlık, pasaport, demirleme, bağlama, avlanma, dalgıçlık ve bayrak çekme ile ilgili kanunlarda belirtilen hükümlere aykırı eylemlerini önlemek,
- Su ürünleri avcılığını denetlemek, deniz kirliliğini önlemek maksadıyla denetimler yapmak,
- Su altı dalışlarını denetleyerek, eski eser kaçakçılığına engel olmak,

- Türk arama kurtarma sahasında, uluslararası arama ve kurtarma sözleşmesi ile ulusal arama kurtarma yönetmeliğinde belirtilen esaslar dahilinde arama kurtarma görevlerini yerine getirmek,
- Yat turizmi faaliyetlerini denetlemek, Emredildiğinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrinde ülke savunmasına katkıda bulunmaktadır.
(www.sahilguvenlik.gov.tr/gorevler.htm)

1.6.3 Organizasyon

Sahil Güvenlik Komutanlığı

(Turkish Coast Guard Command)

**Sahil Güvenlik
Karadeniz Bölge Komutanlığı**

(CG Black Sea Area Com.)

**Sahil Güvenlik
Marmara ve Boğazlar
Bölge Komutanlığı**

(CG Mar.And Straits Area Com.)

**Sahil Güvenlik
Ege Deniz Bölge
Komutanlığı**

(CG Aegean Sea Area Com.)

**Sahil Güvenlik
Akdeniz Bölge
Komutanlığı**

(CG Mediterranean Area Com.)

**Sahil Güvenlik
Hava Komutanlığı**

(CG Air Com.)

**Sahil Güvenlik
Eğitim ve Öğretim
Komutanlığı**

(CG Training And Education Com.)

**Sahil Güvenlik
İkmal Merkezi
Komutanlığı**

(CG Supply Center Com.)

1.6.4 Faaliyetler

2007 ve 2010 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığının Yasadışı avcılık ve diğer konulardaki faaliyetleri şu şekildedir (<http://www.sahilguvenlik.gov.tr/faaliyetler.htm>):

Çizelge 1.4 Sahil Güvenlik Komutanlığı Can ve Mal Emniyeti 2007-2010

Can ve Mal Emniyeti

	2007	2008	2009
Arama Kurtarma Görev Sayısı	430	515	401
Kurtarılan İnsan Sayısı	3.258	7.160	3.712
Kurtarılan Tekne Sayısı	73	46	48
Denizden Ölü Olarak Alınan İnsan Sayısı	137	53	86
Sıhhi Tahliyesi Yapılan İnsan Sayısı	112	69	98

2010 YILI					
AYLAR	ARAMA KURTARMA GÖREV SAYISI	KURTARILAN İNSAN SAYISI	KURTARILAN TEKNE SAYISI	DENİZDEN ÖLÜ OLARAK ALINAN İNSAN SAYISI	SIHHİ TAHLİYESİ YAPILAN İNSAN SAYISI
OCAK (01-21)	15	123	3	1	5
TOPLAM	15	123	3	1	5

Çizelge 1.5 Sahil Güvenlik Komutanlığı Denizlerde Güvenlik 2007-2010

Kontrol Edilen Deniz Araçları

	2007	2008	2009
Boğazlardan Geçen LPG/LNG Tankerine Refakat Görev Sayısı	1.646	1.602	1.203

2010 YILI		
AYLAR	KONTROL EDİLEN DENİZ ARACI SAYISI	SAVCILIĞA SEVK EDİLEN DENİZ ARACI SAYISI
OCAK (01-07)	471	62
TOPLAM	471	62

Çizelge 1.6 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaçakçılık ve Yasadışı Göç 2007-2010

Kaçakçılık ve Yasa Dışı Göç

	2007	2008	2009
Akaryakıt Kaçakçılığı	251.000 kg. motorin 200.000 kg. fuel-oil	270.521 kg motorin	3.483.738 kg. motorin
Uyuşturucu Kaçakçılığı	472,04 gr. esrar 8250 gr. kokain	20 gr kubar esrar	22 kg.839 gr. esrar
Yasa Dışı Göçmen	4.832	7.570	3.677
Tekel ve Gümrük Maddeleri Kaçakçılığı	-	5 elek. ısıtıcı 113.000 paket sigara	194.650 paket sigara 3.514 adet muhtelif giyim 5.939 kg çay 2.169 adet cep tlf.mlz.

2010 YILI					
AYLAR	YAKALANAN			SİLAH-MÜHİMMAT KAÇAKÇILIĞI	GÜMRÜKLÜ MALZEME KAÇAKÇILIĞI
	AKARYAKIT KAÇAKÇILIĞI	UYUŞTURUCU KAÇAKÇILIĞI	YASA DIŞI GÖÇMEN SAYISI		
OCAK (01-21)	1000 Lt.	-	253	-	-
TOPLAM	1000 Lt.	-	253	-	-

Çizelge 1.7 Sahil Güvenlik Komutanlığı Deniz Kirliliği 2007-2010

Deniz Kirliliği

	2008	2009
Tespit Edilen Deniz Kirliliği Adedi	37	87
Uygulanan İdari Para Cezası Miktarı	145.012.62 TL.	456.882,08 TL.

2010 YILI		
AYLAR	İDARİ PARA CEZASI UYGULANAN DENİZ KİRLİLİĞİ ADEDİ	UYGULANAN İDARİ PARA CEZASI MİKTARI
OCAK (01-20)	4	506
TOPLAM	4	506 TL.

SGK UNSURLARI TARAFINDAN DİĞER YETKİLİ KURUMLARA BİLDİRİLEN DENİZ KİRLİLİĞİ TESPİTLERİ (ADET)			
	DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞINA BİLDİRİLEN DENİZ KİRLİLİĞİ ADEDİ	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA BİLDİRİLEN DENİZ KİRLİLİĞİ ADEDİ	İL ÇEVRE VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜNE BİLDİRİLEN DENİZ KİRLİLİĞİ ADEDİ
2009	62	35	33
2010 (01- 08 Ocak)	-	1	-

Çizelge 1.8 Sahil Güvenlik Komutanlığı Yasadışı Avcılık 2008-2010

Yasa Dışı Su Ürünleri Avcılığı

	2008	2009
Yasa Dışı Su Ürünleri Avcılığı Yaptığı Tespit Edilen Tekne/Kişi Sayısı	1.047	2.271
Uygulanan İdari Para Cezası Miktarı	1.351.375 TL.	4.047.541 TL.

2010 YILI		
AYLAR	YASA DIŞI SU ÜRÜNLERİ AVCILIĞI YAPTIĞI TESPİT EDİLEN TEKNE/KİŞİ SAYISI	UYGULANAN İDARİ PARA CEZASI MİKTARI
OCAK (01-19)	118	232.007 TL.
TOPLAM	118	232.007 TL.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 Çalışma Sahası

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı 2008-2009 yılı yasadışı avcılık verilerinin elde edildiği çalışma sahası; Karadeniz, Marmara Denizi, Ege Denizi ve Akdeniz'dir.

2.2 Çalışma Periyodu

Çalışma periyodu 24 saat gece ve gündüz şartlarında yapılan kontrollerde tespit edilen yasadışı avcılık verilerini kapsar.

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı helikopterleriyle Bölge Komutanlığı botlarının müşterek olarak yaptıkları kontroller iki periyot olarak incelenmiştir. İlk periyot olarak OCAK 2008-OCAK 2009 ve ikinci periyot olarak OCAK 2009-OCAK 2010 arası incelenmiştir.

2.3 Kullanılan Alet ve Ekipman

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı helikopterleriyle, Sahil Güvenlik Bölge Komutanlıkları bağlısı botların yaptıkları kontrollerde elde edilen yasadışı avcılık tespitlerinin incelenmesiyle oluşturulan istatistiki veriler kullanılmıştır. Sahil Güvenlik komutanlığının bahse konu platformlarının özellikleri şu şekildedir. (<http://www.sahilguvenlik.gov.tr/platformlar.htm>)

AB 412 EP Helikopteri Genel Özellikleri:

Çizelge 2.1 Sahil Güvenlik Komutanlığı Helikopterleri Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	17.12 M - 2.84 M - 4.6 M
Maksimum Kalkış Ağırlığı	5.398 Kg
Maksimum Kalkış Gücü	1370 SHP
Maksimum Sürat	140 KTS
Seyir Sürati	122 KTS
Havada Kalış Süresi	2 S 45 Dk
Maksimum Menzil	250 Dz. Mili
Servis Tavanı	17.700 Ft.

CASA CN-235 Uçakları Genel Özellikleri:

Çizelge 2.2 Sahil Güvenlik Komutanlığı Uçakları Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	21.35 M - 25.81 M - 8.17 M
Maksimum Kalkış Ağırlığı	16.500 Kg
Maksimum Sürat	230 KTS
Seyir Sürati	220 KTS
Havada Kalış Süresi	8 S.
Maksimum Menzil	710 Dz. Mili
Servis Tavanı	25.000 Ft.

80 Sınıfı Botların Genel Özellikleri:

Çizelge 2.3 Sahil Güvenlik Komutanlığı 80 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	40.75 M - 7.05 M - 2.10 M
Deplasman Tonaj	156 - 195 Ton
Ana Tahrik	2692 HPx2
Maksimum Sürat	27 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	20 KTS - 1000 MİL

Kaan 33 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.4 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 33 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	35.69 M - 6.7 M - 1.45 M
Deplasman Tonaj	87 - 113 Ton
Ana Tahrik	3700HPx2
Maksimum Sürat	45 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	40KTS - 500 MİL

Kaan 29 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.5 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 29 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	31.50 M - 6.7 M - 1.42 M
Deplasman Tonaj	83 - 97 Ton
Ana Tahrik	4000HPx2
Maksimum Sürat	47 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	35 KTS - 500 MİL

Kaan 19 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.6 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 19 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	22.55 M - 4.6 M - 1.03 M
Deplasman Tonaj	30 Ton
Ana Tahrik	4000HPx2
Maksimum Sürat	62 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	35 KTS - 500 MİL

Kaan 15 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.7 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kaan 15 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	15.40 M - 4.04 M - 1 M
Deplasman Tonaj	4.4 - 18.7 Ton
Ana Tahrik	2300 HPx2
Maksimum Sürat	54 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	35 KTS - 350 MİL

Sar 35 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.8 Sahil Güvenlik Komutanlığı Sar 35 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	36.6 M - 8.6 M - 1.9 M
Deplasman Tonaj	180 - 210 Ton
Ana Tahrik	3200 HPx2
Maksimum Sürat	27 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	22 KTS - 500 MİL

Sar 33 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.9 Sahil Güvenlik Komutanlığı Sar 33 Sınıfı Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	34.6 M - 8.6 M - 1.8 M
Deplasman Tonaj	150 - 180 Ton
Ana Tahrik	3200 HPx2
Maksimum Sürat	27 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	15 KTS - 600 MİL

Türk Tipi Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.10 Sahil Güvenlik Komutanlığı Türk Tipi Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	40.2 M - 6.4 M - 2 M
Deplasman Tonaj	150 - 180 Ton
Ana Tahrik	2400 HPx2
Maksimum Sürat	18 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	14 KTS - 1300 MİL

70 Tonluk Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.11 Sahil Güvenlik Komutanlığı 70 Tonluk Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	28.90 M - 4.70 M - 1.40 M
Deplasman Tonaj	56 - 70 Ton
Ana Tahrik	1350HPx2
Maksimum Sürat	18 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	12KTS - 750 MİL

Saç Piket Tipi Botlar Genel Özellikleri:

Çizelge 2.12 Sahil Güvenlik Komutanlığı Saç Piket Tipi Botlar Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	14.6 M - 4.2 M - 1.2 M
Deplasman Tonaj	26 - 29 Ton
Ana Tahrik	375 HPx2
Maksimum Sürat	12 KTS
İktisadi Sürat - Seyir Siası	8 KTS - 400 MİL

Kontrol Botları Genel Özellikleri:

Çizelge 2.13 Sahil Güvenlik Komutanlığı Kontrol Botları Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	5.8 M - 2.2 M - 0.8 M
Tekne	Lastik Şişme Bot
Motor Gücü	50 HPx2
Maksimum Sürat	35 KTS

KEGAK (Kıyı Emniyet Güvenlik ve Arama Kurtarma Timleri) Genel Özellikleri:

Çizelge 2.14 KEGAK Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	5.8 M - 2.2 M - 0.75 M
Tekne	Lastik Şişme Bot
Motor Gücü	50 HPx2
Maksimum Sürat	30 KTS

SAGET (Sahil Güvenlik ve Emniyet Timleri) Genel Özellikleri:

Çizelge 2.15 SAGET Genel Özellikleri

Boyutlar (Boy-En-Draft)	5.8 M - 2.2 M - 0.8 M
Tekne	Lastik Şişme Bot
Motor Gücü	50 HPx2
Maksimum Sürat	30 KTS

2.4 Çalışma Yöntemi

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı bağlısı uçak ve helikopterler görev yaptıkları bölgelerde bulunan Sahil Güvenlik Botlarıyla müşterek olarak görev yaparlar. Uçak veya helikopterlerin sahip olduğu, gece ve gündüz kızıl ötesi görüntü kaydı yapabilen, uzak mesafe yakınlaştırma kabiliyetli kameralar ile her türlü tespit yapılabilmekte ve kaydı alınabilmektedir. Tespit edilen yasadışı avcılık faaliyetleri aynı bölgede görev yapan Sahil Güvenlik Botuna telsizle haber verilerek, botun bölgeye gelmesi ve işlem yapması sağlanır. Müstakil olarak görev yapan Sahil Güvenlik botları ise yaptıkları keşif ve kontrollerde tespit ettikleri yasadışı faaliyetlere anında müdahale etmektedirler.

Bahse konu tespitler istatistiki olarak incenmiş, görev esnasında karşılaşılan güçlükler değerlendirilmiş, çözüm önerileri araştırılmıştır.

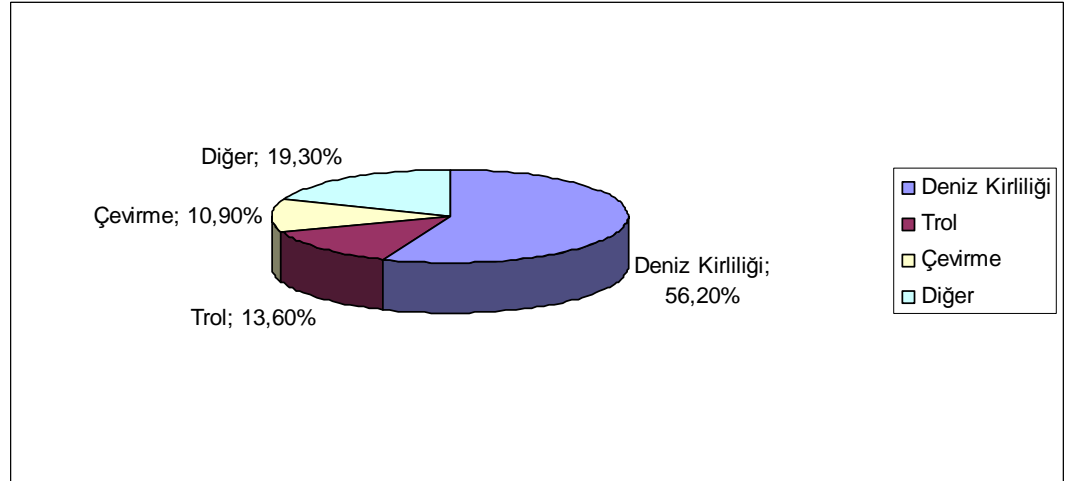
3. BULGULAR

3.1 Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı yasadışı avcılık ve deniz kirliliği verileri

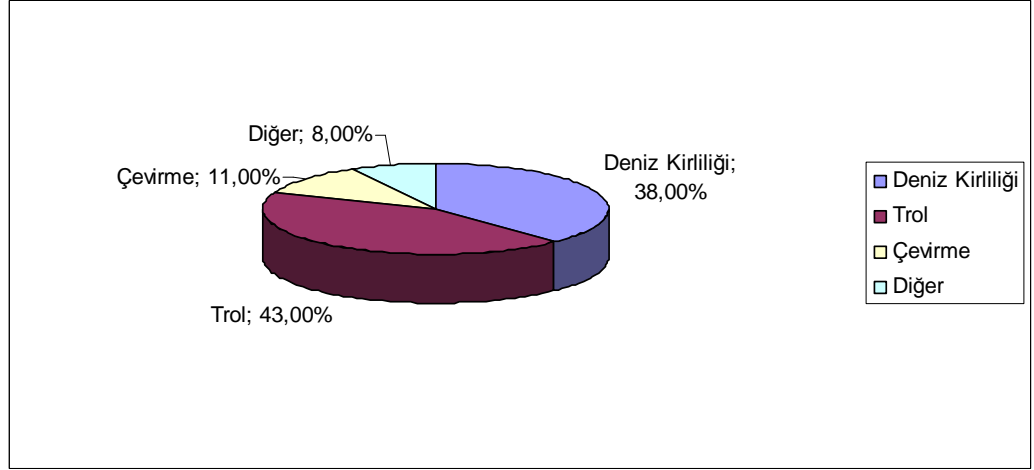
Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı helikopterleriyle Bölge Komutanlığı botlarının müşterek olarak yaptıkları kontrollerde, ilk periyot olarak OCAK 2008-OCAK 2009 ve ikinci periyot olarak OCAK 2009-OCAK 2010 dönemleri incelenmiştir. Tespit edilen yasadışı su ürünleri avcılığı ve deniz kirliliği yüzdeleri şu şekildedir.

3.1.1. Marmara Bölgesi

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığının Ocak 2008-Ocak 2009 ve Ocak 2009-Ocak 2010 yılları arasında Marmara Denizinde tespit ettiği yasadışı faaliyetler Şekil 3.1 ve Şekil 3.2’de toplam yapılan tespit içerisinde yüzde cinsinden incelenmiş; Şekil 3.3’te her iki dönemin karşılaştırması yapılmıştır.

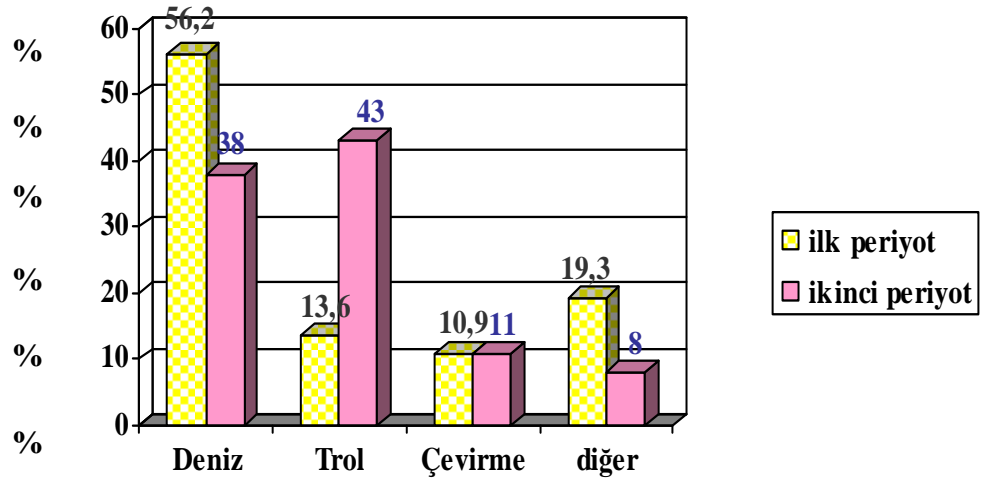

Şekil 3.1 SG Hava Marmara Bölgesi İlk Periyot Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri

Şekil 3.2 SG Hava Marmara Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri

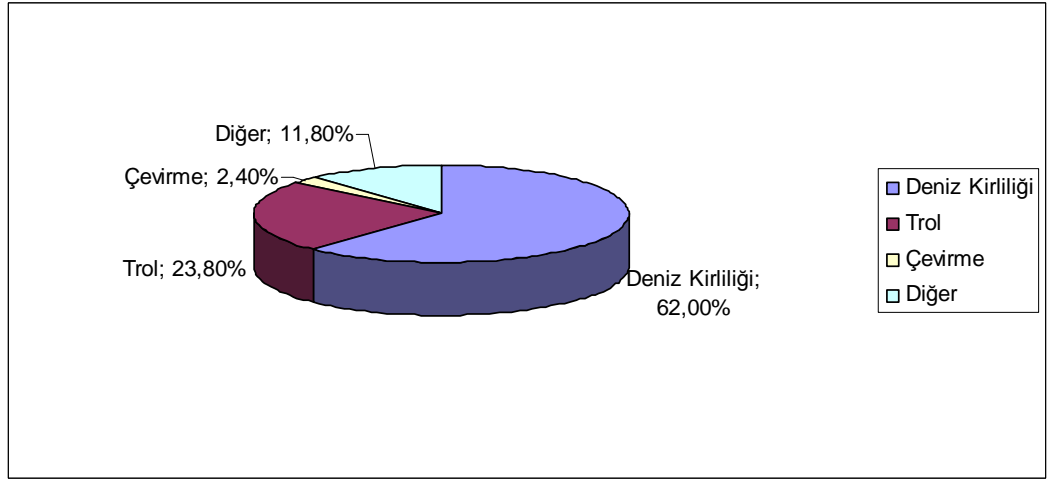
SG Hava Marmara Bölgesi İlk ve İkinci Periyot Karşılaştırması

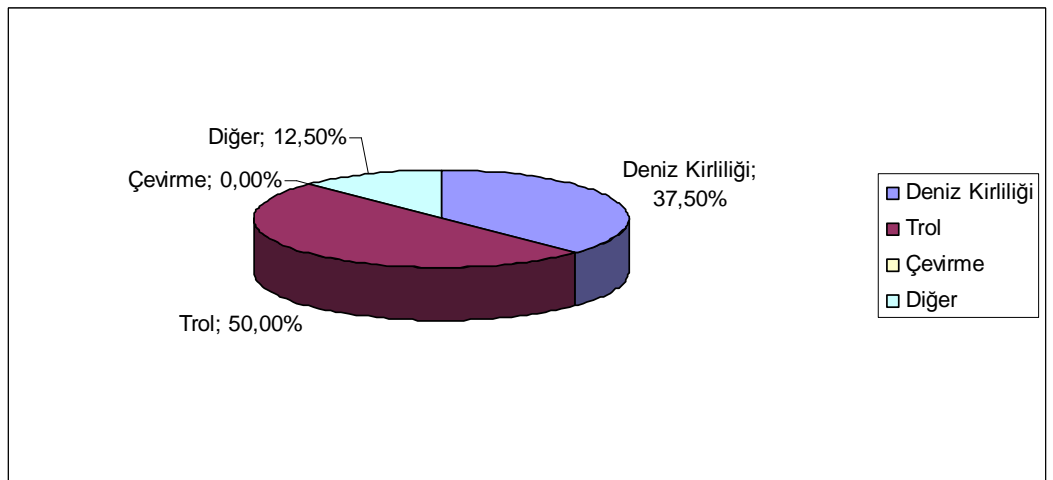
Şekil 3.3 SG Hava Marmara Bölgesi İlk Periyot ve İkinci Periyot Karşılaştırması

3.1.2. Ege Bölgesi

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığının Ocak 2008-Ocak 2009 ve Ocak 2009-Ocak 2010 yılları arasında Ege Denizinde tespit ettiği yasadışı faaliyetler Şekil 3.4 ve Şekil 3.5’de toplam yapılan tespit içerisinden yüzde cinsinden incelenmiş; Şekil 3.6’te her iki dönemin karşılaştırması yapılmıştır.

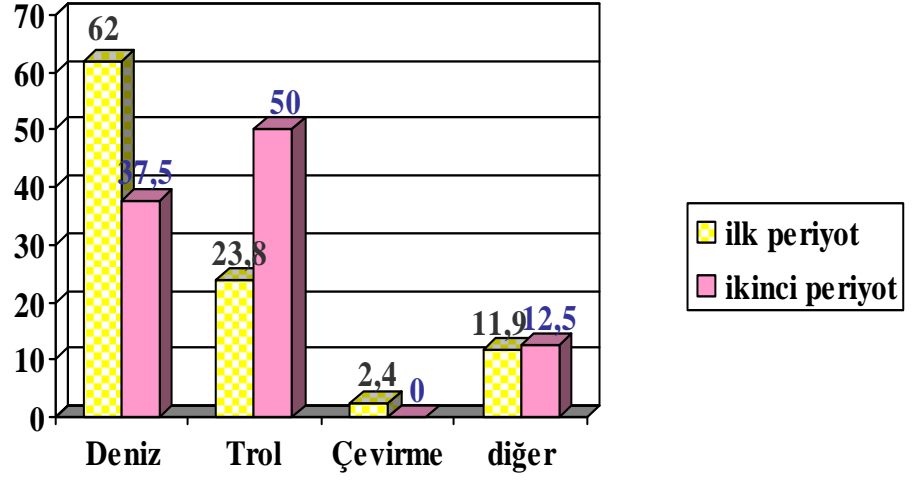

Şekil 3.4 SG Hava Ege Bölgesi Birinci Periyot Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri

Şekil 3.5 SG Hava Ege Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri

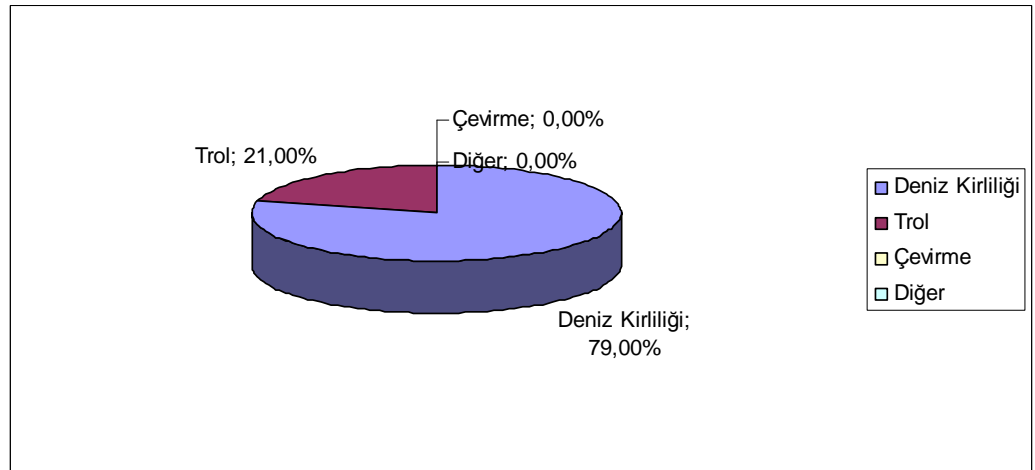
SG Hava Ege Bölgesi İlk ve İkinci Periyot Karşılaştırması

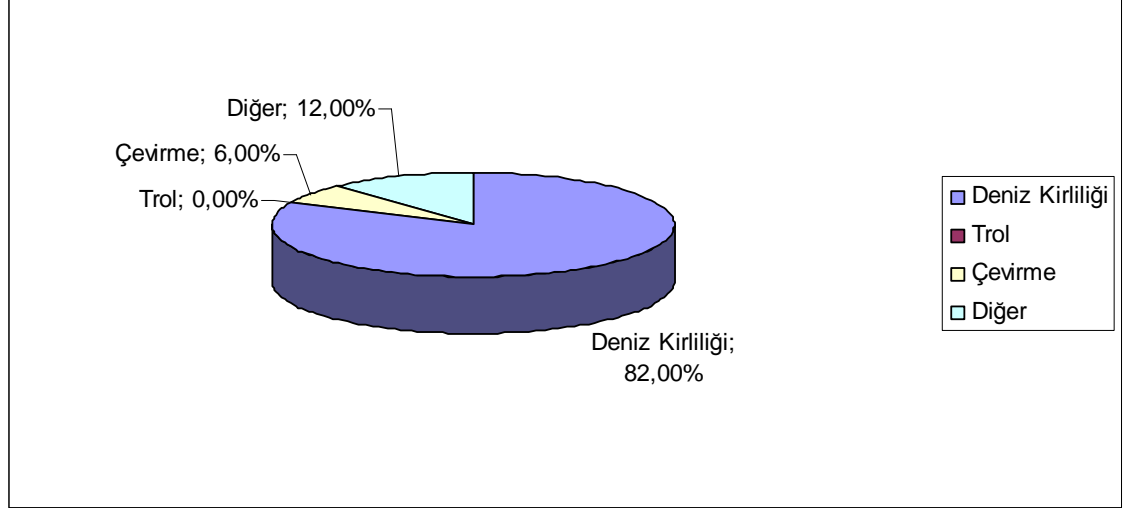
Şekil 3.6 SG Hava Ege Bölgesi İlk Periyot ve İkinci Periyot Karşılaştırması

3.1.3. Akdeniz Bölgesi

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığının Ocak 2008-Ocak 2009 ve Ocak 2009-Ocak 2010 yılları arasında Akdeniz de tespit ettiği yasadışı faaliyetler Şekil 3.7 ve Şekil 3.8’de toplam yapılan tespit içerisinde yüzde cinsinden incelenmiş; Şekil 3.9’te her iki dönemin karşılaştırması yapılmıştır.

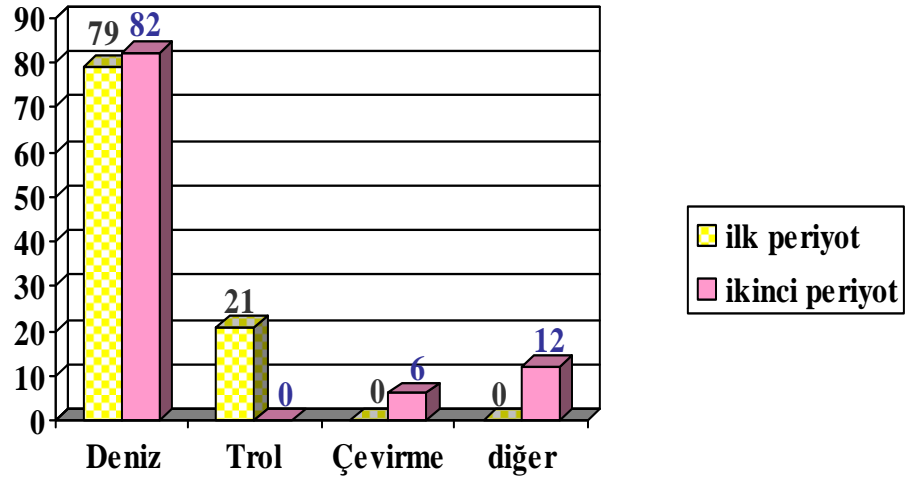

Şekil 3.7 SG Hava Akdeniz Bölgesi Birinci Periyot Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri

Şekil 3.8 SG Hava Akdeniz Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri

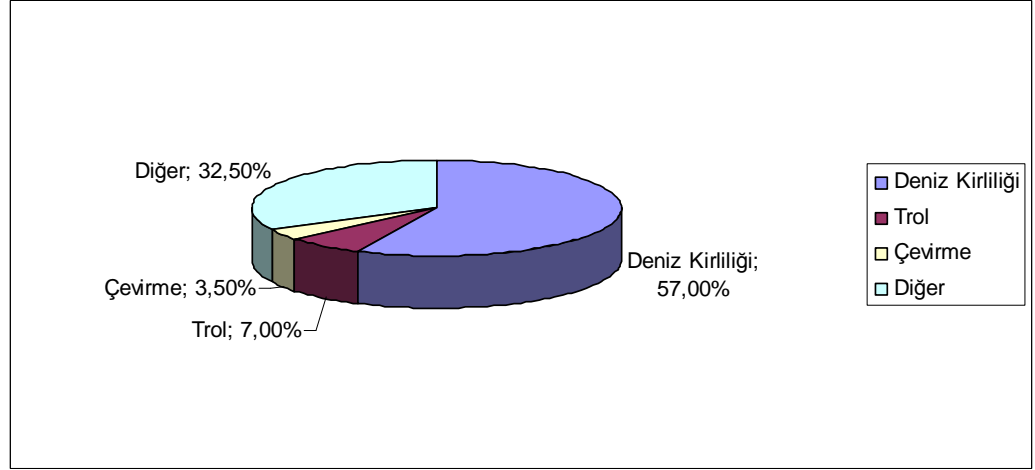
SG Hava Akdeniz Bölgesi İlk ve İkinci Periyot Karşılaştırması

Şekil 3.9 SG Hava Akdeniz Bölgesi İlk Periyot ve İkinci Periyot Karşılaştırması

3.1.4. Karadeniz Bölgesi

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığının Ocak 2008-Ocak 2009 yılları arasında Karadeniz de tespit ettiği yasadışı faaliyetler Şekil 3.10'da toplam yapılan tespit içerisinde yüzde cinsinden incelenmiştir.

Şekil 3.10 SG Hava Karadeniz Bölgesi İkinci Periyot Yasadışı Avcılık ve Deniz Kirliliği Verileri

2008 yılında Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı unsurları Karadeniz Bölgesinde görev yapmadığı için birinci periyoda ait veri bulunmamaktadır.

Sahil Güvenlik Helikopterlerinin göreve başlamasıyla beraber, sahip oldukları teknoloji ve sürat nedeniyle Sahil Güvenlik Komutanlığının deniz kirliliği tespitlerinde belirgin bir artış olduğu gözlenmektedir.

Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı helikopterleriyle tespit edilen yasadışı avcılık faaliyetlerinden trol ile yasadışı avcılık faaliyetlerinin öne çıktığı görülmektedir. Gerek trol avcılığının getirisinin yüksek olması, gerekse trol ile yasadışı su ürünleri avcılığı yapanların, Sahil güvenlik botlarıyla tespitinin güç olması, bu faaliyetlerin baskı altına alınmasını kısıtlamıştır. Süratli ve geniş kaplama sahasına sahip, kötü deniz şartlarından az etkilenen, deniz ulaşım yollarına gereksinim duymadan en kestirme yoldan hedefe ulaşabilen ve keşif gözetleme faaliyetlerinde çok etkili birer faktör olan helikopterlerimizin son yıllarda kıyılarımızda etkin bir şekilde görev yapmaya başlamasıyla bu faaliyetler önemli bir oranda baskı altına alınmıştır.

3.2 Sahil Güvenlik Komutanlığı 2008–2009 yılı yasadışı avcılık verileri

Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın genel olarak 2008 yılı içerisinde yasadışı su ürünleri avcılığı yaptığı tespit edilen tekne/kişi sayısı 1.1047, kesilen para cezası miktarı 1.351.275 TL dir. 2009 yılı içerisinde yasadışı su ürünleri avcılığı yaptığı tespit edilen tekne/kişi sayısı 2271, kesilen para cezası miktarı 4.047.541 TL dir. (<http://www.sahilguvenlik.gov.tr/faaliyetler.htm>)

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Gerek Sahil Güvenlik Uçak, Helikopter ve Botlarıyla müşterek olarak, gerekse Sahil Güvenlik Botlarının müstakil olarak yaptığı görevlerde zaman zaman sorunlarla karşılaşmıştır. Yasadışı avcılık yaptığı tespit edilen balıkçı teknelerinin kolluk kuvvetlerini aldatmaya yönelik donanımlar kullanması, kaçmaya çalışması, istihbarat gayretleri Sahil Güvenlik unsurlarının etkin bir görev icra etmesinde sıkıntılar yaratmaktadır. Bu sıkıntıların üstesinden gelmek için Sahil Güvenlik Komutanlığının görev etkinliği arttırılmalı, Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın görevleri esnasında karşılaşılan sorunlar çözümlenmeli ve Diğer Kurumlar olarak belirtilen Kamu kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Örgütleri ve vatandaşların bahse konu mücadeleye yapabilecekleri katkılar arttırılmalıdır.

Bahse konu sorunlar, çözüm önerileri, yapılabilecek düzenleme, etkinleştirme ve katkılar şu şekildedir:

4.1 Sahil Güvenlik Komutanlığının Görev Etkinliğinin Arttırılması

4.1.1 İstihbarata Karşı Koyma Tedbirleri

Sahil Güvenlik Komutanlığı Bot ve Helikopterlerinin görev rotalarının, saatlerinin ve diğer operasyonel bilgilerinin gizliliğini korumak çok önemlidir.

Konuş yerinden ayrılış saatleri, görev periyotları, seyir süreleri ve rotaları düzenli botlar ile helikopterler, yasadışı avcılık yapanlar için hayati öneme haiz bilgileri gizleyememektedirler. Göreve rutin şekilde çıkan bir bot gibi, aynı periyotlarla gınaşırı görev uçuşu yapan helikopter de, uçuş haricindeki zamanlarda ve rotası dışı bölgelerde yasak avlananlar için güvenli avlanma fırsatları sağlarlar. Botların limandan ayrılışını ve helikopterin kalkışını istihbarat amaçlı gözetleyen ve bunun karşılığında yasak avlanan balıkçılardan menfaat temin eden kimseler tespit edilmektedir. Bölgede bulunan bot ve helikopterlerinin hareketına tesir edebilecek arıza ve problemlerin fark edilmesi, uzun görev

periyodunun hemen sonrasında personelin dinlenme ve bakım tutum faaliyetlerine zaman ayırmaları, yasadışı balıkçılık yapanlara kaçırmak istemeyecekleri fırsatları sunar. Sahil Güvenlik Unsurlarının görev etkinliğini ve caydırıcılığını arttırabilmek için öncelikle istihbarata karşı koyma usulleri titizlikle uygulanmalıdır.

Bilmesi gereken prensibiyle hareket edilmeli, bot ve helikopter görevlerinin kalkış saati, rota ve dönüş saati gibi bilgileri minimum kişinin bilgisi dahilinde tutulmalıdır. Ne kadar az kişi bilirse sürpriz niteliğinin o kadar artacağı unutulmamalıdır. Görev hazırlıkları, bot helikopter faaliyet durumları gizli tutulmalıdır. Çevre güvenlik ve gizlilik tedbirlerinin yetersiz kaldığı konuş yerlerinde bulunan bot veya helikopterlerin personelince yapılan hazırlıkların, kolayca fark edilebileceği değerlendirilerek gerekli korunma tedbirleri alınmalıdır. Kalkış saatleri ve rotalar sürekli değiştirilmeli, farklı bölgeler farklı zaman aralıklarıyla kontrol edilmelidir. Ayrıca bot ve helikopter sayısının arttırılması istihbarat faaliyetinde bulunanların işlerini zorlaştıracaktır.

Helikopterler için rotalar kadar irtifalar da farklı tutulmalı, gerektiğinde kritik bir bölgenin kontrolü için bölgeye yüksek irtifalardan baskınlar yapılmalıdır. Gelişen teknoloji ile bazı su üstü radarlarının alçak irtifada uçan helikopterleri tespit ettikleri unutulmamalıdır. Gerektiğinde kara üzeri veya yamaçlara yamanarak radar kapsama alanı dışında kalmaya gayret edilmelidir. Bazı kritik boğazlar, burunlar o bölgenin kontrolü için gelen kolluk kuvvetlerinin önceden tespit edilmesini kolaylaştırabileceği değerlendirilerek bu husus rota planlamasında dikkate alınmalıdır. Kolluk güçleri aynı zamanda bireysel olarak görev, rota planlaması ve uygulaması da yapabilmeli alınan istihbarata anında kendi inisiyatifinde müdahale edebilmelidir. (Çeşmeliler,2005)

4.1.2 Çapraz Bölge Baskını

Bir Sahil Güvenlik Botunun görev sahasına başka bir Sahil Güvenlik botu ile koordineli olarak çapraz kontrol ve baskınlar yapılması, o bölgede görevli botun limanda olmasından faydalanarak yasadışı avcılık yapanlara sürpriz etkisi yaratacak ve baskı altına alacaktır.

Bazı botların kendilerine tahsisli acil müdahale botları ve sürat tekneleri gibi yardımcı unsurları vardır. Bunların görevlerde aynı anda kullanılması veya başka limanlara düzensiz periyotlarla gönderilmesi de aynı baskıyı daha uzun süre ve daha geniş bir sahada sağlayacaktır.

Helikopterler de benzer şekilde rotasyonel olarak görev yaptıkları bölgelerde zaman zaman birden fazla sayıda, aynı bölgede farklı konuş yerlerinde görevlendirilmelidirler. İstatiski olarak yüksek yasadışı avcılık faaliyetlerinin olduğu bölgelere yüksek irtifadan çapraz bölge baskın uçuşları planlanmalıdır.

4.1.3 Platform ve Personel Miktarının Arttırılması

Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın modernizasyonu kapsamında her geçen gün filosundaki uçak, helikopterler ve botlarının sayısı ve yetenekleri artmaktadır. Bu modernizasyon yasadışı avcılığı da baskı altına almakta, daha az lojistik desteğe ihtiyaç duyan, daha süratli müdahale yapabilen, daha fazla sayıdaki unsur, kolluk kuvvetlerine güç katmaktadır. Verilen eğitimler ve meslekteki branşlaşma sayesinde konusunda uzmanlaşmış personel ile her geçen gün daha etkin bir hale gelmektedir. Daha eğitilmiş, daha donanımlı ve daha fazla sayıdaki personel ile Sahil Güvenlik Komutanlığı yasadışı avcılıkla mücadelede daha verimli olmaktadır.

Gelişen teknolojiden sadece kolluk kuvvetleri değil yasadışı faaliyetlerde bulunanların da faydalanabileceği unutulmamalıdır. Eskiyen teknolojilerin zafiyet yaratabileceği değerlendirilmelidir. Teknolojik vasıta ve donanımlar daha iyi takip edilmeli, yasadışı avcılıkla mücadeleyle ilgili teknolojik tedbirler süratle güncellenmelidir.

4.1.4 Kolluk Kuvvetlerinin Caydırıcılığı

Caydırıcılık Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurlarının görevlerini yaparken karşılaştıkları önemli unsurlardandır. Yasadışı su ürünleri avcılığı yapmaktan dolayı uygulanan cezai yaptırımlar kadar, kolluk kuvvetlerini aldatma, kaçmaya

çalışma, görev yapmasını engelleme, verilen direktiflere uymama ve delilleri ortadan kaldırma gayretleri de ayrıca cezalandırılmalıdır. Trafik polislerinin denetimlerinde dur ihtarına uymayan araç sürücülerinin cezalandırıldığı şekilde, bahse konu davranışları yapan balıkçılar da cezalandırılmalıdır. Kolluk kuvvetleri görevlerini yaparken ilave bir gayret sarf etmesine, personelini ve platformunu riske etmesine gerek kalmamalıdır. Örnek vermek gerekirse: Ruhsat plakası ve ismi kapatılmış veya okunur şekilde olmayan yasadışı avcılık yapan bir balıkçı teknesi Sahil Güvenlik Helikopterince tespit edildiğinde, bazı manevralarla ismi ve plakası okunmaya çalışılmakta, okunamazsa olay mahalline Sahil Güvenlik Botu gelene kadar balıkçı teknesinin bulunduğu bölge terk edilmemektedir. Kısıtlı havada kalma süresi sebebiyle, geçen süre zarfında başka görevlerle ilgilenilememekte veya bot gelemeden bölgenin terk edilmesinden dolayı balıkçı teknesine işlem yapılamamaktadır. Benzer şekilde Sahil Güvenlik Botunun giremeyeceği kadar sığ ve tehlikeli sulara kaçan bir balıkçı teknesinin peşinden gidilememekte, yasadışı elde ettiği değerli su ürünlerine el konamamakta, bazen işlem de yapılamamaktadır.

Eğer benzer faaliyetlerde bulunan balıkçı tekneleri caydırıcı cezalar ile bahse konu faaliyetlerinden kaçınırlarsa, kolluk kuvvetleri daha az gayretle daha fazla alanı kontrol edebilecek ve baskı altında tutabileceklerdir. Bu sebeple Sahil Güvenlik Komutanlığı Unsurlarının görevlerini yaparken karşılaştıkları benzer sorunlar ortadan kaldırılmalı, daha kolay ve hızlı görev yapabilmesi ve caydırıcılığı sağlanmalıdır. (Çeşmeliler,2005)

4.1.5 İstatistikî Verilerin Etkin Kullanımı

Sahil Güvenlik Komutanlığı Unsurlarının yasadışı olaylarda tekrar eden suçlara katlanan cezalar yazılabilmesi için kullanmakta olduğu “Su Ürünleri Kanunu Uygulaması” suç veri bankası yazılımlarının, bölgelere ait çeşitli yasadışı avcılık oranlarının istatistikî verilerini de içerecek şekilde düzenlenmesi lazımdır. Bu istatistikî veriler yeni görev yapmaya başlayan personelin bölgeye çabuk uyum sağlayabilmesi ve yasadışı avcılıkla etkin mücadele yapılabilmesi açısından

yararlı olacaktır. Ayrıca bu tarz istatistiki bilgiler diğer kolluk kuvvetlerinin de kullanması amacıyla paylaşılmalıdır.

4.1.6 Alo 158 Sahil Güvenlik İhbar Hattı

Yasadışı avcılık faaliyetlerinin ihbarını kolaylaştırabilmek amaçlı ALO 158 Sahil Güvenlik İhbar Hattının daha etkin kullanılmasının sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır. Hat daha iyi tanıtılmalı, her ihbara aynı titizlikle değerlendirilerek reaksiyon gösterilmeli ve ihbarı yapan kişiye sonucu geri besleme yapılarak bilgilendirilmelidir. Yapılan ihbarların yasadışı avcılıkla mücadelede etkisinin çok büyük olacağı unutulmamalıdır.

Bazı durumlarda bilinçli olarak yapılan yanlış ihbarlarla kolluk kuvvetleri aksi bölgelere yönlendirilerek yasadışı avcılık yapılmaktadır. Bu sebeple istihbarata müdahale edebilecek tim sayısı artırılmalıdır. İhbarların istatistikleri bilgisayar ortamında tutulmalı, ihbarcı kimliğini deşifre etmeden istatistik veriler izlenebilmeli, gerçekliği ve ihbar neticesinde yapılan işlemler, ihbara müdahaleye karar verenler tarafından takip edilebilmelidir.

En önemli sorunlardan birisi olan ihbar hattını arayanların kimliğinin halihazırda olduğu gibi savcılık işlemlerinde deşifre edilmesidir. Bu uygulamayla suçlunun yakalanmasını müteakip açılan mahkeme kayıtlarında, ihbar eden tanık sıfatıyla yer almakta ve kimliği deşifre edilmekte, suçluyla ihbarcı karşı karşıya getirilmektedir. İhbar etme kolay ve sorunsuz olmalı, hiçbir şekilde ihbarcının zor durumda kalmasına müsaade edilmemelidir.

İhbar hatlarını arama konusunda sorunlar, insanların kimseyle kötü olmama istekleri ve konuya ilgisiz kalmaları sebebiyle olmaktadır. İhbarcılara yakalanan yasadışı avlanmış su ürünlerinin değeriyle orantılı ödüller verilmesi, vatandaş ihbara teşvik edecektir. Ayrıca toplumun çevre ve doğaya verilen zararların engellenmesi konusunda bilinçlendirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Balıkçılar arasında oto-kontrol bilinci yerleştirilmelidir. En iyi ihbarcının aynı işten yasal olarak eklemek kazanan ve aynı ortamı paylaşanlardan olacağı unutulmamalıdır.

4.1.7 İstihbarat ve Keşif Karakol Yöntemlerinin Etkinleştirilmesi

İstihbaratta kullanılan yöntemler gözden geçirilmeli, teknolojik izleme yöntemlerinden daha fazla faydalanılmalıdır, örneğin;

Sorunlu bölgelere ve kritik noktalara konuşlu sabit veya mobil radarların sayıları arttırılmalıdır.

Kritik noktalara konacak uzak mesafeden teşhis yapabilecek özelliklerde, mobil ve sabit kamera sistemleri ile uzaktan istihbarat yapılmalıdır. Örnek vermek gerekirse körfeze bakan bir tepede, bir adada, hatta bir şamandıra üzerinde konuşlu, gece görüş kabiliyetli, yakınlaştırma özelliği kuvvetli ve kendi enerjisini üretebilen ve topladığı veriyi aktarabilen bir kamera ile o bölge tamamen 24 saat her türlü yasadışı avcılık konusunda baskı altına alınacaktır.

Teknolojik donanımlarıyla insan gücünü bir arada barındıran, süratli ve geniş kaplama sahasına sahip, kötü deniz şartlarından etkilenmeyen, deniz ulaşım yollarına gereksinim duymadan en kestirme yoldan hedefe ulaşabilen ve gözetleme faaliyetlerinde çok önemli birer faktör olan helikopter ve uçakların sayıları arttırılmalıdır. Ayrıca havadan yapılan kontrollerde belirli bir mesafeye kadar su derinlikleri de incelenebildiğinden avcılıkta kullanılan tekne ve donanımlarının tespit ve teşhisinin su üstü unsurlarına kıyasla daha kolay ve daha güvenilir olduğu unutulmamalıdır. Botla yatay olarak belirli mesafeden tespit edilemeyen bir suç, hava vasıtalarıyla uygun irtifadan net olarak tespit edilebilmektedir.

Uçak ve helikopterlere ilave olarak su üstü radarlarıyla kolay tespit edilemeyen, istihbarat konusunda daha güvenli, daha sessiz, bakım konusunda daha az emek isteyen, yakıt ve amortisman giderleri daha düşük ve çok daha kötü hava şartlarında can kaybı riski içermeyen görev yapabilen, çok uzun süreler çok daha fazla menzil ve saha kaplama avantajına sahip insansız hava araçlarının kullanılması çok büyük bir baskı sağlayacaktır.

Askeri amaçla uzaya gönderilen gözetleme uydularından yararlanmak gelişmiş ülkelerin uzun zamandır istihbarat amaçlı kullandıkları yöntemlerden biridir. Gelişen teknoloji ile bu sistemler gittikçe artan bir oranda daha iyi tespit ve teşhis kabiliyetine sahip olmakta, sayıları her geçen gün artmaktadır. Ülkemizin de önceliklerine bağlı olarak uydu istihbaratına yönelik çalışmaları vardır. Sahil Güvenlik Komutanlığı da yasak avcılıkla mücadele ve diğer görevlerinde bir an önce uydu istihbarat yeteneğinden faydalanarak çok geniş sahaları baskı altına almalıdır. Gözetleme uydusu istihbaratıyla olumsuz hava şartları haricinde istenilen her bölgenin 24 saat sınırsız denetimi mümkün olabilecek ve bu bölgelerde büyük baskı unsuru olarak görev yapacaktır.

AB ülkelerinde yaygın uygulanan Uydu-bazlı Tekne İzleme Sistemlerine (VMS) uyum çalışmaları kapsamında ülkemizde de çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu sistem küresel konumlandırma uydularından alınan GPS verilerinin işlenerek telsiz üzerinden kara kontrol birimlerine ulaştırılması prensibine dayanır. VMS karada ve denizde izleme, denetim ve gözetim faaliyetlerinde yüksek bir etkililik ve etkinlik düzeyi sağlama yolunda önemli bir adım teşkil eder. Belirli uygulamalara tabi olan 15 metreden büyük balıkçılık gemilerinin hızı ve seyrine ilişkin bilgilerin paylaşımını sağlar.

Bu veriler sayesinde balıkçı teknesinin yasak sahada olup olmadığı, ne çeşit bir avlanma donanımını ne kadar bir süre ile kullandığı tespit edilebilecektir. Uydu-bazlı Tekne İzleme Sistemlerine (VMS) ve onları izlemeye yönelik üye devletlerin kuracağı Balıkçılık İzleme Merkezlerinin (FMC) işletilmeye başlanmasından sonra, Sahil Güvenlik Unsurları da FMC merkezleri verilerine ulaşabilecek, bu verilerin değerlendirilmesi sayesinde daha etkin görev yapabilecektir. Yapılacak denetimler kolaylaşacak, çok değerli bilgilere kısa sürelerde ulaşılarak kontroller daha etkin hale getirilecektir. (Çeşmeliler,2005)

4.2 Sahil Güvenlik Komutanlığının Görevleri Esnasında Karşılaşılan Sorunlar

4.2.1 Ruhsat Plakası ve Tekne İsimleri

1380 sayılı su ürünleri kanununda balıkçı gemilerinde su ürünleri ruhsat teskerelerinin ve gemi ruhsat numarasının yazıldığı plaka veya işaretlemenin bulunması gerektiği belirtilmiştir. Tüm balıkçı gemilerinin plakalarının ve isimlerinin bordalarına ve helikopterden görülecek şekil ve büyüklükte en üst güvertelerine yazılması sağlanmalıdır. Tekne plaka ve isimlerinin herhangi bir engelle kapatılmaması, her zaman okunur şekil ve büyüklükte olması sağlanmalıdır. Hatta bahse konu isim ve plakalar zemin ile aynı olmayan materyal; örneğin ahşap üzerine metal harfler veya metal sac üzerine plastik harfler ile yazılmalıdır. Bu sayede gece ayrıca ışıltak kullanımına gerek duyulmadan, plaka ve isimlerin termal kamera ile de fark edilerek okunabilmesi sağlanacak, helikopter pilotlarının çevresel uyumları bozulmadan rahat ve güvenli görev yapmaları sağlanacaktır. Helikopterlerin balıkçı teknesi ile olan ilişkisi teşhis, tanıma, telsiz muhaberesi ve video kaydıyla sınırlı kaldığından, gerektiğinde olay mevkiine daha çabuk gelerek yasadışı olaylara müdahale edebilecek hızlı ve daha fazla sayıda botlar ile müşterek hareketler yapılmalıdır. Helikopterin tekne plaka ve isimlerini daha kolay tespit etmesi için çalışmalar yapılmalı yeni teknoloji tekne tanıma-tanıma sistemleri kullanılmalı ve geliştirilmelidir.

Zaman zaman balık kasaları, yakıt bidonları, muhtelif örtüler ile veya personelin bizzat kendi bedenleri ile plakalarını gizlemeye çalıştıkları, bazen de ruhsat numarasının olması gereken yerleri “Satılık” tarzı ilanlarla kapatmaya çalıştıkları tespit edilmiştir. Bu gibi durumlar kolluk güçlerinin görevini yapmayı engellemektedir ve şiddetle cezalandırılmalıdır.

4.2.2 Telsiz Çağrılarına Cevap Verilmemesi

Sahil Güvenlik helikopterleriyle yapılan kontrollerde çeşitli sebeplerle plakası ve ismi okunamayan teknenin, telsize de cevap vermemesi durumunda, tekne ile temas kurulamamakta, teknenin plaka ve isim tespiti telsiz muhaberesiyle de yapılamamaktadır. Bu durumda telsizden kör gönderme ile ve megafonla balıkçı teknesi en yakın bota doğru yönlendirilmeye çalışılmaktadır. Aynı zamanda balıkçı teknesine gerekli müdahale için, konu hakkında bilgilendirilen müşterek harekate katılan Sahil Güvenlik botu işlem yapmak üzere olay mevkiine çağırılmaktadır. Fakat Helikopterin havada kalış süresi, iniş yerine uçuş ve bazen uzak mesafedeyse botun olay yerine gelişi için gerekli olan zaman sebebiyle yeterli olmamaktadır. Verilen yönlendirmeye uymayan kimliği tespit edilememiş balıkçı tekneleri, uzun süre bölgede bekleyemeyen helikopterlerden ve uzak mesafeden zamanında gelemeyen botlardan kaçabilmektedirler. Bu gibi durumlar Sahil Güvenlik Komutanlığı Unsurlarının müşterek görevlerinde zafiyet yaratmakta ve çok önemli olan caydırıcılığını olumsuz yönde etkilemektedir. Tüm balıkçı teknelerinde telsiz bulundurulması ve kolluk güçlerince talep edildiği takdirde cevap verilmesi zorunludur. Yasadışı avcılık yaptığı tespit edilen tekneler sorgulanma, en yakın bota veya limana doğru yönlendirilme maksadıyla telsize çağırıldıklarında telsize çıkmamakta, cevap vermemektedir. Telsiz arızası olan tekneler bağlı oldukları liman ve barınaklardan denize elverişli olmadıkları için çıkmamalıdır. Denizde telsizi arızalan tekneler ise, en kısa zamanda uygun vasıtalarla kolluk kuvvetlerine haber vermeli ve faaliyetlerine son vererek limana geri dönmelidir. Aksine davranışlar ayrıca derhal cezalandırılmalıdır.

4.2.3 Kolluk Kuvvetlerinden Kaçma Girişimleri

Yasadışı avcılık yaptığı tespit edilen balıkçıların tuttıkları balıkları kaçırmak veya tekneyi terk ederek cezai müeyyideden kurtarmak için bir an önce limana/karaya veya botun giremeyeceği sığ ve tehlikeli sulara girerek kaçmaya çalışması da ayrıca cezalandırılmalıdır. Yasadışı avlanmış balığı kolluk kuvvetlerinden kaçırmanın ayrıca verilecek cezası, balıkların satış getirisinden az olmamalıdır.

Balıkçı teknelerinin barınak harici nehir, dere içleri gibi illegal ve dip tabiatının kolluk güçleri botlarının girmesine olanak vermediği ve denetimin kolay yapılamadığı yerlerde konuşlanması engellenmelidir. Bu tarz yasal olmayan barınma yerlerinde kalan tekneler karadan ekiplerle ve Jandarma ile yapılacak müşterek hareketlerle sürekli baskı altında tutulmalı, bahse konu yerlerin balıkçı barınaklarına dönüştürülmesi ve kontrol altına alınması süratle sağlanmalıdır. Balıkçı barınağı olamayacak yerlerin ise barınma amaçlı veya başka bir amaç için kullanılmaması sağlanmalıdır.

Sığ suya veya girilmesi tehlikeli dere ve nehir ağzı gibi dip yapısı değişken ve tehlikeli bölgelere kaçan balıkçı teknelerini orada takip edebilecek ve yasal işlem yapabilecek fiber tabanlı şişme botlardan uygun olan tüm Sahil Güvenlik Botlarına tahsisi yapılmalıdır.

4.2.4 Donanım ve Delillerin Yok Edilmesi

Bazı balıkçı teknelerinin trol ve algarna gibi avlanma vasıtalarıyla yasadışı avcılık yaptıkları tespit edildiklerinde, ağlarını yasal el konulma işleminden kaçırarak tekrar kullanılabilmelerine olanak sağlamak ve yasadışı avcılık delillerini ortadan kaldırmak amaçlı denize atmaları sık karşılaşılan durumlardandır. Bazen de yakalanmasını engellemek maksadıyla ağlar tekrar kullanılmak üzere şamandırayla işaretlenerek denizde bırakılmaktadır. Bu davranış biçimi kolluk kuvvetlerini aldatmaya yönelik bir harekettir, ayrıca denize atılan ağlar oradan alınamadığı takdirde çok uzun süre deniz dibinde kalarak doğal hayatı olumsuz bir şekilde etkileyecektir.

Benzer davranışlar caydırıcı şekilde hem kolluk kuvvetlerini aldatmaya yönelik davranıştan, hem delillerin ve el konulması gerekli yasak avlanma materyallerinin kaçırılmasından hem de denizi kirletmekten cezalandırılmalıdır.

4.2.5 Gereğinden Güçlü Radarlar

Balıkçı teknelerinin üzerlerinde bulunan radarlar, av sahasının doğru tespiti, kıyıya doğru olan yasak saha sınırları dışında kalmak, yasak bölgeleri belirten hatların tespitinde, seyir bilgisi alma ve çatışmayı önlemek için kullanılmaktadır. Gelişen teknoloji ile uydusal konumlandırma sistemleri (gps), seyir ve haritalama işlevlerini yerine getirmekte, radara çok büyük gereksinim bırakmamaktadır.

Gereğinden güçlü radar sistemleri kullanan balıkçı tekneleri sahil güvenlik bot ve helikopterlerini uzak mesafeden teşhis ederek gerekli tedbirleri alıp botun veya nadir de olsa helikopterin yasadışı avcılığı tespit etmesinin önüne geçmektedir. Bot veya helikopterin yaklaştığını erken tespit ederek, yasadışı avcılığa ara verip, suç unsurlarını saklayarak yapılan kontrolleri atlatabilmekte, kontrol sonrası aynı faaliyetlerine problemsiz devam edebilmektedirler. Benzer haller kolluk kuvvetlerinin denetimlerinde zafiyet yaratmaktadır. Belli uzunluğun üzerindeki balıkçı teknelerinin boyları ile uyumlu oranda artan, fakat maksadı olan mevkilendirme ve çatışmayı önlemek için gerekli olandan kesinlikle daha fazla olamayacak güçte ve özelliklerde radar kullanması sağlanmalıdır.

4.2.6 Aldatmaya Yönelik Donanımlar

Kolluk güçlerini aldatma, yanıltma amacı güden özel donanımlar tespit edildiğinde ayrıca cezalandırılmalıdır. Amacın yasal sınırlar içerisinde izin verilen boy ve türde çok balık tutmak değil, yasal görünüp yasadışı avlanmaya çalışmak olduğunun tespiti halinde caydırıcı cezalar uygulanmalıdır. Yasal balık avlama metot ve donanımları net belirlenmeli ve çeşitli vasıtalarla su ürünleri avcılığı ile ilgilenenlere duyurulmalıdır. Aldatma çeşitlerine örnek vermek gerekirse:

Trol çekmek için özel donanımlar yapılmakta veya bazı makaralarla dikmeler kullanılmadan, kapılar bu donanımlar ile çekilmektedir

Küçük balıkçı tekneleri ana makinelerine monte ettikleri ırgatlarla trol çekmektedirler. Bu şekilde kullanılan trol ağları küçük ebatlarda olmaktadır.

Marmara denizinde algarna çekiyor görüntüsünde trol çekilmektedir. Trol ile yasadışı avcılık yapan balıkçılar Sahil Güvenlik Botunu gözetlemekte, SG Botunu gördüklerinde trol ağını denize bırakarak kontrollerde algarnaları göstermektedirler.

Karadeniz Bölgesinde yasal olmayan durumda istihsal vasıtasını (algarna, trol vs.) yok etmek amacıyla şamandıralarına tuz dolu çuval bağlanarak denize atılmakta, tuzun bir süre sonra erimesi neticesinde şamandıralar su yüzeyine çıkmaktadır.

Yasak yerde veya zamanda trol çeken gemiler trol ağıyla beraber diğer donanımları da denize bırakmaktadır. Bu durumda ağ ve donanımların yeri GPS, radar gibi cihazlarla tespit edilmektedir. Ayrıca halatların ucuna şamandıra bağlanarak işaretlenmektedir. Daha sonra ağlar ve diğer donanımlar tekrar gemiye alınmaktadır(Sahil Güvenlik, 2010).

Trol tekneleri geceleri seyrüsefer fenerleri yönünden tam karartma yaparak deniz trafiğini tehlikeye atarak trol çekmektedirler.

12 metrenin altındaki teknelere trol ruhsatı verilmezken, tam boyu 10-11 metre olan teknelere trol ruhsatı verildiği ve trol ruhsatı verilen 10-11 metre boyundaki teknelerin gırgır avcılığı yaptığı gözlenmektedir.

Balıkçı teknesi ruhsat tezkeresinde izin verilen avcılık türü dışında diğer avcılık yöntemleri yapılmaktadır. Örneğin algarna, paraketa ve uzatma ağları için (D) ruhsatı verilen bazı tekneler dip trolü ağını kullanmaktadır.

Benzer olayların önüne geçilebilmesi için her gün yenisi çıkan yasadışı avcılığı gizleme çabalarının yasadışı avcılıktan ayrı olarak caydırıcı cezalar ile sona erdirilmesi gerekmektedir.

4.2.7 Donanım ve Tekneye El Koyma

El konulan yasak avcılık donanımların ve/veya balıkçı teknelerinin yasal süreci zarfında kolluk kuvvetleri sorumluluğunda kalması bazen hukuki sorunlar yaratmaktadır. Bu sebepten dolayı, el konulan donanım/tekneler, sahibi üzerine yeddi emin yapılarak geri verilmektedir. Bu uygulama ise aynı suçun tekrarı için zemin hazırlamakta, katilin eline bıçağını geri vermeğe benzemektedir. Marka ve mühürle kime ait olduğu bilinebilecek donanımların uygun saklama koşullarında muhafaza ve sorumluluğu için belirli merkezlere kurulacak yeddi emin depolarına yasal süreç zarfında kaldırılması gerekmektedir.

Ayrıca el konulan su ürünleri ve donanımlar yasa gereği açık arttırma ile satışı yapılarak hazineye gelir kaydedilmektedir. Fakat bu açık arttırmalara diğer balıkçılar kendi aralarında uyguladıkları kurallar gereği katılmamakta, su ürünleri ve donanımlar çok ucuz fiyatla yine eski sahibi tarafından geri satın alınmaktadır. Bu da cezaların caydırıcılığını ortadan kaldırmaktadır. Ülke menfaatleri düşünülerek en uygun hal tarzı belirlenmeli, donanımlar gerekirse farklı zaman ve bölgede satılmalı, hurda olarak değerlendirilmeli veya imha edilmelidir. El konulan su ürünleri ise doğaya geri salınamayacak durumda ise farklı bölgede satılmalı veya yardım kurumlarına hibe edilebilmelidir.

4.3 Diğer Kurumların Katkıları

4.3.1 Ruhsatlandırma Düzenlemeleri

Su ürünleri avcılığı yapan kişi ve kuruluşların avcılıkta kullanılan metotlar, balıkçı gemileri ve donanımların Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı İl müdürlüklerince kontrolü ve ruhsatlandırılması yapılmaktadır. Bu kontrollere tabi bahse konu unsurların ruhsat onaylarının daha sık yapılması gerekmektedir. Balıkçı gemilerinin iki yılda bir yenilenen ruhsatları, tonilatoları ve denize elverişlilik belgeleriyle beraber yerinde daha sık kontrol edilmesinde yarar vardır. Ruhsat verilen balıkçı gemileri ve donanımlar hakkındaki yönetmelikler tekrar gözden geçirilmeli, uygun koşulda olmayan, çağın gereksinimlerini karşılamayan maddeler değiştirilmelidir.

Gerekli şartları taşımayan teknelere ruhsat verilmemelidir. Örnek vermek gerekirse; uzunluğu 12 metreden küçük olan gemilerde; motorsuz gemilerde kullanılan her türlü av araç ve gereç ile direç, algarna, kankava, skafandır, karides trolü, zıpkın gibi avlanma vasıtaları bulundurulabilir. Bu gemiler gırgır tekneleri ile dalyan benzeri diğer istihsal vasıtalarına yardımcı olarak da kullanılabilirler. Fakat bu gemiler trol ve gırgır benzeri avlanma vasıtalarını kullanamazlar. Genellikle 12 metreden daha küçük teknelerin trol donanımlarını kullanacakları yerler nispeten ağır deniz şartlarından daha az etkilenen korunaklı koy ve körfezler olacaktır. Bu yerler ise trol ile avlanmaya zaten yasaklanmıştır.

Av gücü açısından, özellikle de teknelerde kullanılan motor güçlerindeki artışların bir noktadan sonra sınırlandırılması zorunludur. Teknelerdeki boy ve motor gücü artışları, işletme maliyetleri açısından balıkçının tekne başına ikiden daha fazla algarna ağını kullanmaya zorlayacaktır. Karides balıkçısı yasal olarak izin verilen sayının dışında, 3 yerine 4 veya 5 adet algarna ağını tercih etmektedir. Bu nedenle özel karides avcılık ruhsatı verilirken; müsaade edilebilecek tekne boyuna (motor gücü) bir üst sınır getirilmelidir. Bu nedenle karides avı için 20 m ve daha düşük boydaki teknelerin gerek miktar, gerekse de boy ve motor gücü dağılımı açısından yeterli düzeyde olduğu sonucuna varılabilir.

Pratik olarak yapılacak şey, trol avcılığı yapabilecek boydaki teknelerin ki bunların çoğu Ege, Akdeniz ve Karadeniz’de de av sezonuna göre rahatlıkla her türlü dip trolü avcılığı yapabilecek özelliğe sahiptirler, bu boydaki balıkçı tekneleri karides av filosundan elemine edilmeli ve bunlara avlama izni verilmemelidir.

Kolluk kuvvetlerini erken tespit eden gereğinden kuvvetli radar donanımları ruhsatlandırma aşamasında kontrol edilmelidir.

Balıkçı gemileri kolluk kuvvetlerini aldatmaya yönelik donanım yönünden de kontrol edilmelidir. Her gün yenisi çıkan yasadışı avcılığı gizleme çabalarının yapılacak titiz kontrollerle engellenmesi gerektiği unutulmamalıdır. Yasal balık avlama metot ve donanımları net belirlenmeli ve çeşitli vasıtalarla su ürünleri avcılığı ile ilgilenenlere duyurulmalıdır.

Donanımın da ruhsatlandırılması ve markalanması yapılmalıdır. İstenen standartlarda uygun donanımların kullanılması sağlanmalı, donanımın kime ait olduğu, üretici firma, ruhsatlandırma yer ve tarihi belirlenebilmelidir (Kara, 2004).

Donanımların kritik parçalarının üretiminin aynı bilimsel standartlarda gerekirse tek bir elden yapılmalıdır. Örneğin trol ağlarının torba kısımları, hedef dışı avı, ıskartayı en düşük seviyede tutan yapıda ve özelliklerde bakanlıkça ürettirilip, kişiye özel numaralandırılarak ruhsatlandırılırsa, hem yasadışı avcılığın engellenmesi açısından takibi, hem de sürdürülebilir balıkçılık için faydalı olacaktır.

Ayrıca bu uygulama takibi bakanlıkça yapılacak olan aşırı avlanan veya kota sınırlamasına gelen türlerin korunmasına, avlanmamasına yönelik seçici avcılık gereklerine uygun standartlarda avcılık için de sadece izin verilen donanımların kullanılmasını sağlayacaktır.

Genellikle trol ve algarna benzeri donanım kullanan ve yasadışı avlananlar, kolluk kuvvetlerine yakalanmamak veya ağlarına el koydurtmamak için, donanımlarını denize atmaktadırlar. Marmara Denizi gibi trol ile avlanmanın yasak olduğu bölgelerde ise, bağlama limanında veya barınaklarda trol donanımları balıkçı teknesinde sadece mühürlü olarak bulundurulabildiğinden, balıkçılar trol ağlarını denize bırakarak saklamaktadırlar. Ağın denizde bulunması durumunda, bulunan ağın üzerindeki marka ve işaretlemelerden kime ait olduğu saptanabilecektir. (Çeşmeliler, 2005)

4.3.2 Yasaklama ve Sınırlandırmalar

Su ürünleri istihsalini düzenleyen, yasaklamalar ve sınırlamalar getiren “Sirküler” gözden geçirilmelidir. Konuyla ilgili Üniversiteler, Bakanlıklar, Kolluk Kuvvetleri ve her türlü ticari su ürünleri istihsalini yapanlar dahil, tüm tarafların katılımıyla geniş çalışma grupları kurularak, diğer ülkelerin uygulamaları ve AB uyum yasaları göz önünde tutularak ve ülkemizin çıkarları düşünülerek yeni düzenlemeler yapılmalıdır. (Tarım 2, 1994).

Sirküler konusunda çelişkili yasaklamalar ve uygulamalar vardır. Aslında aynı balık olan çinekop ve lüfer için ayrı ayrı boy yasağı gibi hükümler çıkarılmalıdır. Tam anlaşılamayan konulara açıklık getirilmeli, yazım dili herkesin anlayabileceği basitliğe indirilmelidir. Çağın gereklerine göre daha sık düzenlemeler yapılmalıdır. Kavram kargaşasının önüne yeterli açıklamalar ve düzenlemeler ile geçilmelidir.

Bazı yasaklamalar ayrı yerlerde belirtildiğinden kolluk kuvvetleri tarafından dahi tam olarak bilinmemektedir. Örneğin dalışa yasak bölgeler, sadece Tarım ve Köyişleri bakanlığının düzenlemiş olduğu sirkülerde belirtilmemektedir. Kültür ve Tabiat Bakanlığının yayınladığı kitapçıkta, derecelerine göre askeri yasak sahalar olarak ve limanlar ile belediye sınırlarının içerisinde kalan bölgeler olarak da yasak olan yerler vardır. Bir yerde dalış yapanların yasak sahada olup olmadığını bazen ne onlar ne de kolluk kuvvetleri tam olarak bilmemektedir (Zıpkıncı, 2006).

Sirküler ve yönetmelikler yasağı tam olarak tanımlayamamakta, amacın tümünü içermemektedir. Örneğin “Dalışa yasak” tanımındaki dalışın harici hava kaynaklı (scuba) veya aletsiz yani serbest dalış şeklinde ayrımı yapılmamıştır. Diğer bir örnek olarak likit petrol gazı kaynaklı ışıkla avcılık gösterilebilir. Işıklı avcılıkla ilgili yönetmelik ve sirkülerde ışık kaynağının gücü elektriksel olarak tarif edildiğinden ve ışık üreten likit petrol gazı tüpleri kullanılarak yapılan avcılığın yasada ışık kaynağı olarak yeri olmadığından yasal işlem yapılamamaktadır. Gerek yönetmelik ve gerekse sirkülerde ışık kaynakları üzerinde durulmadığı için bu durum karşısında elektrik kaynaklı olmayan ışık ve aydınlatmalar suç oluşturmamaktadır. Tüm avlanma donanım ve yöntemleri en geniş şekliyle herkesin anlayabileceği şekilde tanımlanmalı, açık noktalar bırakılmamalıdır. Daha kısa aralıklarla güncellenmelidir.

Yasaklama ve sınırlamalara daha doğru kararlar verebilmek için daha fazla bilgiye ihtiyaç olduğundan eğitim ve araştırmaya daha fazla gayret ve kaynak ayırmak gereklidir. Üniversitelerimizin çalışmaları desteklenmeli ve arttırılmalıdır.

Amatör balıkçılığı düzenleyen sirkülerin yanı sıra, Ticari avcılığı düzenleyen sirküler de söz konusuken ve ticari avcılığa açık olan alanlarda ticari amaçlı herhangi bir miktar sınırlaması olmazken, sadece amatör avcılara yönelik ve hiç bir zaman uygulanamayan bir miktar yasağı adil gözükmemektedir. Tüm dünyadaki uygulamalarında olduğu gibi; takım, boy ve zaman yasakları ile çerçevelenmiş amatör balıkçılara ve ticari avcılığa açık olan alanlarda miktar kısıtlamasının kaldırılması gerekmektedir. Bunun yanı sıra ticari avcılıkta uygulanan boy ve tür yasakları amatör avcılıkta da geçerli olmalıdır. Örneğin; ticari ağla da, amatör balıkçılar tarafından da olsa, kilo sınırından küçük ahtapot yakalanmamalı, yakalansa da bırakılmalıdır.

Bazı uygulamalar tartışmalara sebep vermektedir. Yasaklama ve düzenlemelerin sebepleri halka yeterince anlatılamamaktadır. Örneğin orfoz ve lahos türlerinin zıpkınla avcılığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından 02.08.2002 tarihinde yayınlanan 2002/2004 av dönemine ait 35/2 numaralı sirküler tarafından yasaklanmıştır. Bu yasak halen devam etmektedir. Orfoz, tüm medeni ülkelerce saygınlık gören, araştırma ve yayınları kabul edilen IUCN'nin yayınladığı türü tehlike altında olan canlıları içeren kırmızı bültende yer almaktadır. Bu nedenle, orfoz, bizim de imzalamış olduğumuz Bern ve Barselona Sözleşmesi gereği korunma altına alınmıştır. Bir canlının koruma altına alınması hiç bir suretle avlanmamasıdır. Ama orfoz ve lahosun serbest dalış yaparak zıpkınla avlanması yasak olduğu halde diğer balıkçılık yöntemleriyle avlanmaları serbesttir. Buna kısaca kısmi koruma diyebiliriz. Kısmi korumada bulunan ve yasak yöntemle avlanan balığın satış yerlerinde satılması ve tüketilmesini engellemek, uygulanması zor ilave tedbirleri gerektirecektir. Oltayla tutulmuş ve kakağıyla sudan dışarı çıkarılmış orfoz ile zıpkınla vurulmuş orfoz arasında fark kalmamıştır. Ayrıca şekil olarak benzer ve birbirinden ayrılması zor olan ve züber, şeytan, kaya hanisi, grida gibi isimlerle anılan ve zıpkınla avcılığı serbest diğer türler, yapılan kontrollerde kolluk kuvvetlerince tür teşhisinde sıkıntı yaratmaktadır. Ayrıca su altında, kısıtlı teşhis imkanlarda bu tür balıkların yasal olmayan orfoz ve lahostan ayırt edilmesi ve zıpkın ile avlanılmaması çok zor olacaktır (Boeno, 2005).

Yasaklama ve sınırlamaların bölgesel temelde düzenlemelere gereksinimi vardır. Karadeniz balığının Akdeniz balığından farklı tür yumurtlama ve büyüme özellikleri göstereceği göz önüne alınarak, istihsaline yönelik zaman yasakları bölgelere göre yapılmasında yarar vardır. Ciddi anlamda bir düzenlemeden bahsedilebilen tüm ülkelerde uygulamalar mikro ölçekli olarak, bölgeden sorumlu uzmanların raporları doğrultusunda, çevresel değişken şartlara bağlı olarak ilan edilmektedir. Üniversitelerin bölgesel çalışmalarının, aynı türler için farklı bölgelerde, farklı zaman sınırlandırmalarında çok büyük yardımları olacaktır.

Yurdumuz 814.578km² yüzölçümü ile çeşitli coğrafi farklılıkları olan bölgeleri ve bu şartlara bağlı farklı iklimsel özellikleri dolayısıyla, farklı bölgelerde yer alan ve bu şartların farkından doğan değişik üreme zamanlarına sahip formlarla doludur. Tüm düzenlemelerde en temel unsuru, zaman yasakları oluşturmaktadır. Birçok ülke, bizim kadar bariz farklı mevsim varyasyonlarına sahip olmadığı halde, zaman yasakları sürekli etütler sonucu, ilgili/görevli birimlerce verilen raporlar ışığında “Bölgesel” olarak ilan edilmektedir. Fakat bu uygulama yasadışı avcılığın kontrolü açısından avcılığının yasak olduğu bölgeden avlanan balığın, serbest olan bölgede satışının da engellenmesini gerektirecektir. Bölgesel yasaklamalar balığın karaya çıkışı yaptığı yerlerde balığın yakalandığı bölgenin belgelenmesini gerektirmektedir. Ayrıca av yasağının olduğu bölgelerden diğer bölgelere ticari av filosu göçü olacaktır. Anayasamızdaki en temel haklardan olan dolaşım hakkı dolayısıyla bu bölgesel göç hareketi sorunlar doğurabilir. Bu göç sorunları çözülerek bölgesel yasaklama uygulamasına geçilmelidir.

Bir diğer unsur da söz konusu sirkülerin kapsadığı zaman dilimidir. Dinamik bir yapıya sahip olması gereken sirkülerin ana kapsamındaki ekosistemlerin, hangi bilimsel verileri temel alan enterpolasyon (projeksiyon) yöntemi ile son zamanlarda bir senelik periyottan 2 senelik periyota yükseltildiğini anlamak mümkün olamamaktadır (Artüz, 2003).

4.3.3 Aşırı Avlanma

Avlanma filosunun büyümesi, eski avlanma rejimindeki birim tekne başına düşen av miktarına ulaşmak için balıkçıları aşırı avcılığa yöneltmiştir. Denizlerimizdeki su ürünleri avcılığının yüzde sekseninden fazlasını gerçekleştiren gırgır teknesi sahiplerinin daha etkin organizasyonu ve kanun koyucular üzerindeki baskıları sonucu çıkarılan yönetmelikler ve sirküler neticesinde balık stoklarımızda büyük azalmalar olmuştur (Seçer ve ark., 2004).

Gırgır ağlarının bir seferde kapladığı alan, trol teknesinin birkaç saat boyunca taradığı alana eşittir. Gırgır ağı donanımında bulunan demir halkalar ve çelik tel, büzülme esnasında zaman zaman dip tabiatının altından geçerek büyük zararlar vermektedir. Denizin akciğerleri sayılan deniz çayırılarını tahrip etmekte, yerleşik balıkların yaşam ortamlarını bozmakta, onarılması zor problemler yaratmaktadır. Ekosistem çok büyük tahribat görmektedir.

Ahşap gırgır teknelerin yerini saç teknelerin alması, gemi inşa sanayinin devletçe uygulanan teşvikler sonucu gelişmesi, balıkçı teknelerinin boyutlarının günden güne büyümesine neden olmuştur. Balıkçı tekne ve ağları nitelik ve nicelik olarak gelişme göstermiştir. Nitekim gırgır ağlarında ağ boyu 900-1000 m'ye, derinlik 150-200 m'ye varmıştır. Teknelerin boyu 36-40 m'ye makine güçleri ise 1000-1700 HP'ye yükselmiştir. Gelişen teknolojinin ürünlerinden olan sonar ve echo-sounder kullanılmakta, balık sürüleri çok kolay belirlenmektedir (Zengin, 1994).

Hedef olan pelajik balığın yanı sıra hedef dışı olan demersal balıklar da dibe ulaşan ağlar sayesinde yakalanmaktadır. Gırgır teknesi sahiplerinin iddia ettikleri üzere etrafı gırgır ağı ile çevrilen pelajik balıkların ağın altına doğru hareket ederek ağ büzülene kadar ağın altından kaçtıkları, bu sebeple dibe ulaşan derin ağlar kullandıkları tezi doğru değildir. Kaçan balık miktarı önemsenmeyecek kadar azdır. Bulunulan derinlikten daha yüksek gırgır ağları kullanılarak dip tabiatına zarar vermemek gerekmektedir.

Aşırı avcılığın engellenmesi ve kaynakların daha rasyonel kullanılması ile ilgili olarak lisans sınırlandırılması getirilmiş ve su ürünleri avcılığı yapan

tekneler plakalandırılmıştır (Hoşsucu ve ark., 2001). Gırgır teknelerinin ruhsatları yıllardır durdurulmuş olmasına rağmen birçok tersanede eskisinden çok daha büyük boyda, daha güçlü, çok daha uzun ve derin ağlarla donanmış, teknolojinin son ürünleri olan teçhizatlarla donatılmış gırgırlar inşa edilmektedir. Bu gırgır tekneleri 5-10 yılı geçmeyen zaman dilimleriyle uygulanan ruhsat aflarını beklemektedirler. Tekne sayılarına uygulanan kısıtlamalar aflar sebebiyle başarılı olamamaktadır. Her geçen gün büyüyen gırgır teknesi filosuyla denizlerimiz balıkçılıkta daha da zorlu rekabet ortamına sürüklenmekte, bu rekabet ise su ürünleri potansiyelimizi olumsuz etkilemektedir.

18 metre gibi çok düşük bir derinlik değeriyle sınırlandırılan kıyılarımızın hemen her yerinde gırgır ağlarıyla yasal olarak balık avlanılmasına izin verilmektedir. Gırgır ağlarıyla yapılan avcılık derinlik limiti AB topluluğu ülkelerin uyguladığı derinlik limiti gibi 50 metre olmalıdır. Aynı zamanda denizlerimizin oksijen kaynağı ve birçok canlı için yaşam alanı olan deniz çayırlarının *Posidonia (Posidonia oceanica)* yatakları üzerinde veya diğer deniz fanerogamları/ bitkileri (phanerogram) üzerinde dip trolleri, salma ağlar veya benzer ağlarla avlanma yasaklanmalıdır. 300 metrelik sahil şeridinde veya derinliğe daha kısa mesafelerde ulaşıldığında 30 m' lik eşit derinlik çizgisi(isobath) içindeki bölgelerde herhangi bir çevirme ağı bırakmak yasaklanmalıdır. Bu bitkiler kıyusal bölgede yaşayan birçok balık, yengeç, kabuklu deniz canlısının ya yaşam alanı veya yumurta bırakmalarına, yavrularını büyütmelerine yapraklarıyla katkıda bulunmaktadır. Gırgır ağlarının dibe verdiği zarardan deniz çayırlarını korumamız gerekmektedir.(Tarım1, 2006)

Körfez içlerinde gırgır ile su ürünleri istihali yasaklanmalı yavru balıklara yaşam alanları ayrılmalıdır. Bahse konu koy ve körfezlerde sığ sularda yapılacak gırgır avcılığı yavru balıkların popülasyonunu tehdit edecektir.

Ayrıca yavru balıkların toplandığı ve besin yönünden zengin akarsu ağzlarında ışıkla avcılık belli bir mesafeye kadar yasaklandırılmalıdır. Örneğin akarsuyun denize döküldüğü noktadan itibaren 3 mil içerisinde gırgır avcılığı, 5 mil içerisinde ise ışıkla gırgır avcılığı yapılmamalıdır.

Avcılığı aşırı yapılan su ürünlerine kota sistemi getirilerek sınırlandırılmalıdır. Bir dönem karaya vuran ve tarlalarımıza döktüğümüz hamsiler artık kalmamıştır. Dünya denizlerinde su ürünleri miktarı azalmaktadır. Bütün denizlerimizde su canlılarının nesilleri hızla azalmaktadır. Ülkemizin en verimli denizi olan, Karadeniz’de de nesli azalan birçok tür bulunmaktadır. Bunların başında Orkinos, Kılıç, Mersin, Uskumru gibi ticari balıklar gelir. Karadeniz’de avlanan 300-400 kg.lık orkinoslar, Uskumru, Mersin ve Kılıç balıkları da ne yazık ki artık sadece anılardadır. Bir zamanlar Karadeniz’de çokça avlanan kalkan balığı da son 10 yılda aşırı avcılık nedeniyle hızla azalmıştır. Kalkan stoklarının artırılması için Trabzon’da Tarım bakanlığına bağlı Su ürünleri Enstitüsü tarafından kalkan balığı yavruları üretilerek tekrar denize bırakılmaktadır.

Kota konmadan sınırsızca avlanma sonucu av stokları bazı türlerde tükenmiş bazı türlerde tükenmeye yüz tutmuştur. En kısa sürede avlanabilir av miktarının ve av kotalarının belirlenmesi için ortak bilimsel araştırmalar yapılmalıdır. Bahse konu araştırmalarda kıyı ülkelerinin işbirliği de gerekecektir. AB ülkelerinin çoğunda kota sistemi uygulanmaktadır. Böylece balıkçılar uygun türlere yönlendirilmekte, aşırı avcılık ve türlerin üzerindeki baskı azaltılmaktadır. Günümüz teknolojiyle artık sonarlarla su ürünlerinin cinsleri tespit edilebilmektedir. Gerekli seçicilikte ağlarla istenmeyen su ürünlerinin avlanmaması sağlanabilmektedir.

4.3.4 Kolluk Kuvvetlerinin Caydırıcılığı

Sirkülerde belirtilen yasadışı avcılığa getirilen yaptırımlar arttırılmalıdır. Yasadışı avcılık sonucu elde edilen su ürünlerinin getirisinden daha büyük cezalar verilmelidir. Örneğin yasadışı bölgede su ürünleri istihali yapan bir balıkçı bir seferde on birim para kazanırken, kolluk birimlerine yakalanması durumunda sadece bir birim ceza ödemek zorunda kalırsa yasak avcılıktan karlı çıkacak ve avlanmaya devam edecektir. Sadece mali olarak değil aynı zamanda hukuki olarak da cezalar arttırılmalı, ülkemizin hazinesi olan su ürünlerini milletimizden çalmak gibi değerlendirilmelidir. Tekrar etmesi halinde cezaların daha da artması sağlanmalıdır.

4.3.5 Satış yerleri

Su ürünleri alım satım yapılan yerler hakkında Tarım ve Köyişleri bakanlığı tarafından Su Ürünleri Toptan ve Perakende Satış Yerleri Yönetmeliği hazırlanmıştır. Bahse konu yönetmelikte sorumlular şu şekildedir:

Kontrolör: Su ürünleri toptan ve perakende satış yerlerinin 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, Su Ürünleri Yönetmeliği ve bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu denetlemekle görevli Bakanlık yetkilisidir.

Sorumlu Yönetici: Su ürünleri, gıda ve veterinerlik konularının herhangi birinde en az dört yıllık yüksek öğrenim veren fakültelerle, bu konularda eğitim veren fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olmuş ve bu Yönetmelik kapsamındaki teknik, hijyen ve sağlık konularında görev yapacak kişilerdir.

İşletme Müdürü: Yönetmelik kapsamındaki su ürünleri hali ile toptan satış merkezlerinin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak idari işleyişinden işletmeci ile birlikte sorumlu olan yöneticidir.

İşletmeci: Su ürünleri hali veya toptan satış merkezinin bu Yönetmelikte yer alan ilgili hükümlerinin yerine getirilmesinden ve uygulanmasından sorumlu ve yetkili olan belediyeler, gerçek ve tüzel kişilerdir.

Su ürünleri halinin altyapı, teknik ve hijyenik şartlarını, ürünlerin kalite ve standartlarını, halin yönetim ve işleyişini kontrol eden ve denetleyen yetkililer ve kontrolörler görevlendirilmiştir. Bu personelin hizmetlerini yerine getirebilmeleri amacıyla, yeterli sayıda ve büyüklükte, gerekli donatımları sağlanmış Denetim ve Kontrol Üniteleri kurulmuştur.

Konusunda uzman olan bahse konu personelin trol balığını ağ balığından, havuz balığını deniz balığından, zıpkınla vurulmuş veya dinamit benzeri patlayıcılarla avlanmış balığı olta balığından ayırabileceği unutulmamalıdır. Kontrolörlerin Su Ürünleri Fakültelerinden mezun olmuş kişilerden seçilerek

belirli periyotlarla konu hakkında tazeleme eğitimlerine tabi tutulması ve kısa periyotlarla denetlenmesi gerekmektedir.

Su ürünlerinin karaya çıkarıldığı noktalar kontrol altına alınarak tüm su ürünlerinin Su Ürünleri Toptan ve Perakende Satış Yerlerine getirilip giriş işlemlerine tabi tutulması, yasak avlanan su ürünlerinin satılamaması sebebiyle avlanmamasını sağlayacaktır. Böylece giriş işlemine tabi tutulan su ürünlerinin doğru istatistik verilerinin alınması sağlanacaktır. Bu istatistikler çok önemli olan bilimsel verilerdir ve su ürünlerinin sürdürülebilir bir planlama ile avlanmasından, gerçekçi fiyatlandırılmasına kadar, birçok kararın verilmesine dayanak oluşturacaktır. Ayrıca balığın değerlendirildiği her ortamda takibi ve vergilendirilmesi açısından da önemlidir.

Satış yerlerinde ürün girişleri, ürün kabul alanında işletme yetkilileri tarafından miktar, kalite ve sağlık gibi özellikleri yönünden kontrol edilir ve bunlara ilişkin kayıtlar tutulur. Avlanması yasak olan ürünlerin girişine müsaade edilemez.

Ürünler toptan satışa sunulmadan önce, müzayede alanında işletme yetkilisi tarafından, mal sahibi gözetiminde tartılır ve Bakanlık kontrolörleri tarafından su ürünleri kalite kriterleri, sağlık ve avlanma yasakları yönünden kontrol edilir. İnsan tüketimine uygun görülen ürünlerin satışına, etiketlendikten sonra müsaade edilir. Ürün giriş etiketleri; ürün cinsi, miktarı, müstahsil veya komisyoncu kodu ve kontrolörler tarafından insan tüketimine uygunluğunu belirtir onay ve bilgileri içerir.

Etiket bilgileri bulunmayan su ürünleri müzayede alanında bulundurulamaz ve satılamaz. İşletmeci tarafından su ürünleri haline ürün getiren kişilerden, getirilen ürüne ilişkin olarak ürünün ticarî ve bilimsel isimleri, miktarları, yakalandıkları, yetiştirildikleri bölgeler, varsa en küçük boy uzunluğu, getirildiği, avlanıldığı teknenin ismi, teknenin sahibi, yetiştirildiği tesisin adı, yüklendiği yer ve tarihi, varış tarih ve saatini, nakliye yapan aracın plâkasını ve özelliklerini gösterir giriş belgesi alınır.

Su ürünleri birlik ve kooperatiflerine üye olan balık müstahsillerine ait ürünlerin, su ürünleri halinde birlikler ve bunlara bağlı kooperatiflere tahsis edilen yerlerde satılması zorunludur.

Avlanması yasak olan su ürünlerini hale getiren veya satışı için girişimde bulunan yer tahsis sahiplerinin yer tahsis belgeleri iptal edilir. Su ürünlerinin belediye sınırları veya mücavir alanlar içerisinde perakende olarak satışını yapanlar, lokanta benzeri yerler dahil, bu ürünlerin su ürünleri halinden veya su ürünleri toptan satış merkezinden geldiğini belgelemek zorundadırlar.

Su ürünleri sabit perakende satış yerleri, Bakanlık kontrolörleri, Sağlık Bakanlığı denetçileri veya Belediye yetkili personeli tarafından denetlenir. Sabit olmayan su ürünleri perakende satış yerlerinde ve seyyar yöntemlerle yapılacak satışlarda denetim ve kontroller ilgili Belediye Başkanlıklarınca gerçekleştirilir.

Her şeye rağmen yasadışı avlanmış su ürünlerinin satışı engellenememektedir. Bu konudaki denetimler yetersiz kalmakta veya bu denetleme işiyle görevliler görevlerini tam olarak yerine getirememektedir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Kontrolörleri ve Belediye yetkilileri yasadışı avcılık ile ilgili görevlerini etkin yapabilmeleri için gerekli tedbirler alınmalıdır. Trafikte olduğu şekilde Fahri Müfettişlik sistemi getirilmelidir. Ayrıca diğer Kolluk Kuvvetleri de satış yerlerinde kontrol ile görevlendirilmelidir. Satış yerlerine ihbar telefonlarını hatırlatan afişler zorunlu tutulmalıdır. (Çeşmeliler, 2005)

4.3.6 Toplum Bilinçlendirme

Sürdürülebilir avcılıkta balıkların en az bir kere döl vermiş olması ana kuralını uygulayabilmek için, balıkların ortalama ve ilk üreme boylarının bilinmesi gerekir. Balığın yaşını anlamak vatandaş için zor olduğundan, bu konudaki bilimsel çalışmalardan yararlanılmış ve balıkların hangi yaşta, hangi boyda oldukları tablolar halinde yayınlanmıştır. Bundan yararlanılarak pratik bir yöntem olan balık yaşını boydan tahmin etmek için sınırlamalar, balık boyuna göre yapılmaktadır. Boy limitinin altında kalan balıkların avlanması yasaklanmıştır.

Zaman yasağı, su ürünleri avcılığının yasak olduğu tarihleri gösterir. Balık türlerinin üreme zamanları ve bunu etkileyen bölgesel iklim özelliklerine göre, balık avının yasak olduğu zaman aralıkları belirlenmektedir. Zaman yasaklarına uyulması sürdürülebilir yaşam ve buna bağlı sürdürülebilir balık avcılığı için mutlaka gerekli bir unsurdur. Denizlerimizde bazı su ürünleri türleri, aşırı avlanma ve çevresel etkenler sebebiyle azalmış, hatta tükenmiştir. Bu türlerde avcılığın kesinlikle kısıtlanması gerekmektedir.

Tüketiciler yani vatandaş, boy, zaman ve tür yasaklarını içeren broşür, kitapçık, çeşitli kampanyalar ve ilanlarla konu hakkında bilinçlendirilmeli, bahse konu ürünleri fark ederek tüketmemeleri ve ihbar etmeleri sağlanmalıdır. İhbar telefon hatları ve adreslerinin hatırlatıldığı pano, afiş ve posterler satış yerlerinde görünür bölgelere asılmalıdır.

Pratik bir önlem olarak su ürünleri toptan ve perakende satış yerleri, hal, balıkthane, market veya lokantalarda, Bakanlıkça hazırlanan su ürünlerinin; birebir ölçülerde boy yasak sınırlamaları resimleri, tür yasakları resimleri ve zaman yasaklarını içeren poster ve ilanların görünür ve erişilebilir bir yere asılması şart koşulmalıdır. Örneğin süpermarket balık reyonuna giden bir tüketici alacağı balığın gerçekte ne tür olduğunu, o tarihte yasak kapsamı içerisinde olup olmadığını ve koruma altında olup olmadığını öğrenebilecek ve resim üzerinden birebir ölçerek yasal boyda olup olmadığını kontrol edebilecektir.

4.3.7 İhbarlar

Vatandaşın yasadışı avlananları ve satanları ihbar için ücretsiz ALO 158 Sahil Güvenlik ihbar hattının yanı sıra yine Jandarma ALO 156 ve ALO 155 Emniyet İhbar hattını arayabilirler. Ayrıca buldukları yerin İl veya İlçe Tarım Müdürlüğüne, orman içi sularda Çevre ve Orman Bakanlığı il veya ilçe müdürlüğüne, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü İhbar adresine (ihbar@kkgm.gov.tr) veya posta adresine (Akay cd. No 3 Bakanlıklar Ankara), Belediye Zabıta Amirliklerine bildirebilecekleri hatırlatılmalı ve bu konuda toplum bilinçlendirilmelidir.

Sorumlu vatandaşlık örneği gösterilerek yapılacak ihbarlar teşvik edilmelidir. Kaçakçılıkla mücadelede olduğu gibi elde edilen yasadışı avlanan su ürünlerinin değeri üzerinden, ihbarı yapana ödül olarak pay verilmelidir. Şöyle ki yasak yerde avlanan bir balıkçıyı ihbar eden bir vatandaş illegal avlanan su ürünlerinin ve donanımın satışından elde edilen hazine gelirinin % 40 gibi bir kısmını ihbar ödülü olarak alsın, bundan sadece ihbarcı vatandaş değil hem hazine hem de denizlerimiz kazanacaktır.

Balıkçılar arasında oto-kontrol tesis edilmelidir. Unutulmamalıdır ki, denizlerimizi en iyi koruyanlar aynı ortamı kullanan ve yasal avlanan diğer balıkçılar olacaktır.

İhbar hattını arayanların kimliği halihazırda olduğu gibi savcılık işlemlerinde dahi deşifre edilmemeli, suçluyla ihbarcı karşı karşıya getirilmemelidir. Uygulanan mevzuata göre suçlunun yakalanmasını müteakip açılan mahkeme kayıtlarında suçluyla ihbarcı karşı karşıya getirilmektedir. Bu sebeple halihazır ihbar sistemi yeterince işlememektedir. İhbar etme kolay ve sorunsuz olmalı, hiçbir şekilde ihbarcının zor durumda kalmasına müsaade edilmemelidir. Günümüzde ihbar hatlarını arama konusunda en büyük aksama vatandaşların kimseyle kötü olmama isteği ve olan bitene ilgisiz kalmaları sebebiyle olmaktadır.

Bazı durumlarda ise kolluk kuvvetlerini yanlış ihbarlarla aksi bölgelere yönlendirerek yasadışı avcılık için fırsat yaratılmaktadır. Bilinçli olarak yapılan yanlış ihbarlar da aynı şekilde cezalandırılmalıdır.

4.3.8 Kolluk Kuvvetlerinin Bilinçlendirilmesi

Yasadışı avcılık ile ilgili olarak 1380 sayılı kanunla ve bu Kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı Sahil Güvenlik Komutanlığından başka;

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekküllerde su ürünlerinin, deniz ve içsuların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personeli

Emniyet,

Jandarma,

Gümrük ve orman muhafaza teşkilatları mensupları,

Belediye zabıtası amir ve mensupları,

Kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile

Emniyet ve jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri,

bu Kanun kapsamına giren suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, suçta kullanılan istihsal vasıtalarını ve elde edilen su ürünlerini zapt etmek ve bunları Su Ürünleri Kanunu 34 üncü madde hükmü saklı kalmak şartı ile adli mercilere teslim etmek; ek madde 3'te yer alan hükümler çerçevesinde idarî para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler.

Fakat bu kanun yeteri kadar diğer kolluk kuvvetleri tarafından özümsememiş ve uygulanmamaktadır. Bahse konu kanunla verilen görev hakkında tüm diğer kolluk kuvvetlerine daha fazla eğitim verilmeli ve denetimler gerçekleştirilmelidir.

4.3.9 AB Uyum Çalışmaları

AB ülkelerinde uygulanan Uydu-temelli Tekne İzleme Sistemlerine (VMS) uyum çalışmaları kapsamında ülkemizde de çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu sistem küresel konumlandırma uydularından alınan GPS verilerini işleyerek telsiz üzerinden kara kontrol birimlerine ulaştırılması prensibine dayanır. VMS karada ve denizde izleme, denetim ve gözetim faaliyetlerinde yüksek bir etkililik ve etkinlik düzeyi sağlama yolunda önemli bir adım teşkil eder. Belirli uygulamalara tabi olan balıkçı gemilerinin hızı ve seyrine ilişkin bilgilerin paylaşımını sağlar.

1 Ocak 2004 itibariyle, toplam uzunluğu 18 m.'yi geçen balıkçı tekneleri ve 1 Ocak 2005 itibariyle, toplam uzunluğu 15 m.'yi geçen balıkçı teknelerinden sadece AB Üye Devlet suları dahilinde faaliyet gösteren ve sadece su ürünleri

yetiştiriciliğinde kullanılan balıkçı tekneleri haricinde olanlara uygulanır. Üye devletler işlettikleri Balıkçılık İzleme Merkezleri (FMC) ile sürekli otomatik veri iletimi sayesinde, Balıkçı teknelerine ait bilgiler, balıkçı teknesinin en son bulunduğu coğrafi konum, tarih ve balıkçı teknesinin hızı ve seyri bilgilerini alıp değerlendirirler. (ABBM, Tarım 2 ve KKG 2, 2003).

Bu veriler sayesinde balıkçı teknesinin yasak sahada olup olmadığı, ne çeşit bir avlanma donanımını ne kadar bir süre ile kullandığı tespit edilebilecektir. Örneğin gırgır avcılığına serbest fakat trol avcılığına yasak bir sahada, sabit düşük hız ve aynı rotada 1-2 saatlik seyirler yapan TG (trol gırgır) ruhsatlı balıkçı teknesi, muhtemelen yasak sahada trol çekmektedir ve kontrol edilmesi gereklidir. Su derinliği açısından, gırgır avcılığı limitleri dışında kalan sığ sularda avlanan bir gırgır teknesi balıkçılık izleme merkezlerinden anında tespit edilebilecektir.

Fakat VMS sistemine dahil edilmesi zorunlu balıkçı teknelerine boy sınırı konması yeterli değildir. Ülkemizde yasadışı avcılık yapan teknelerin boyları, sisteme dahil edilmesi planlanan sınırdan genelde daha küçüktür. Sisteme dahil etmede belirleyici olarak motor gücü daha uygun olacaktır. Trol bölge yasakları iç deniz, koy ve körfezler ile kıyı şeritlerinin 1.5-3 mil içerisini kapsamaktadır. Bu bölgelerde yasadışı balıkçılık büyük oranda ufak balıkçı tekneleriyle yapılmaktadır. Boyu ufak olduğu halde güçlü motorlara sahip bir trol teknesinin avlanmada diğerlerinden farkı yoktur. VMS sistemi bulundurması zorunlu balıkçı teknelerinin sınırlandırılmasında örneğin motor gücü sınırı 50 BG olarak uygulanmalıdır. (Çeşmeliler,2005)

4.3.10 Yasadışı Avlanmaya Karşı Yapay Engeller

Yasak sahalarda trol, algarna gibi sürütme ağları ve gırgır gibi çevirme ağlarıyla avlanılmasını engellemek için özel hazırlanmış yapay engellerin kullanılması uzun zamandır uygulanan bir yöntemdir. Burada prensip yasak sahada trol ağlarının çalışmasını engelleyerek, ona takılacak ağların bir daha kullanılamayacak duruma gelmesine sebep olmaktır. Tekne gücü ile yeri değiştirilemeyecek kadar ağır engellere, ağların takılma ihtimali o bölgede daimi olarak yasadışı avcılığı sınırlayacaktır. Bu engeller aynı zamanda yapay resifler

gibi hassas ekosistemlerin korunması ve balıkçılığın geliştirilmesi amacıyla kaynakların üretimini artırmak ve desteklemek için tasarlanıp su ürünleri avcılığına yasak bölge zeminine yerleştirilen sucul canlılara özel yapay barınaklar olacaktır.

Resifler önemli denizel habitatlarını (deniz çayırları gibi) korumak, yavru balıkların beslenmesi ve barınması için uygun alanlar yaratmak, istakoz, böcek ve ahtapot gibi habitat bağımlı türlere habitat sağlamak açısından çok önemlidir. Küçük balıkçı takımlarının (uzatma ağı, pareketa gibi) verimini artırmak, hassas ekosistemlerin ve bozulmakta olan populasyonların korunmasında ve geliştirilmesinde oldukça önemlidir. Ayrıca bu söylenenlerin dışında resifler, yasadışı balıkçılık faaliyetlerini engellemek, kıyıların doldurulması sonucu kaybolan habitatları dengelemek ve bilimsel araştırmalara kaynak oluşturmak açısından önem arz etmektedir. Tüm bunlara ilave olarak resif alanları sportif amatör balıkçılık ve turistik dalış amaçlı da kullanılabilir (KKGGM 1 ve Rastgeleler, 2002).

Özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve İsrail’de uygulanan resifler, balık popülasyonunun fark edilir bir biçimde artmasını sağlamış, üzerinde oluşturduğu habitat sayesinde bulunduğu ortama canlılık kazandırmıştır. Atıl ve ekonomik ömrünü doldurmuş her türlü materyallerin denizi kirletecek unsurlarından temizlenerek artılmasıyla oluşan fırsat resifleriyle hem ucuza resif imkanı yaratılmış, hem de yasak avcılık engellenmiş olacaktır. Taş ocaklarından çıkarılmış kullanım harici kayalar veya betondan yapılan resiflerin doğal yaşama, denizin aşındırıcı etkisine daha uygun olması ve trol benzeri donanımlar tarafından sürüklenmeye/taşınmaya daha dayanıklı olması sebebiyle tercih edilmelidir.

Yerel yönetimler, devlet kurumları, turizm firmaları, sivil toplum kuruluşları, dalış okulları, küçük balıkçılık takımları kullanan ticari balıkçı ve amatör balıkçı dernekleri bu konuda teşvik edilmeli, etkin çalışmalar yapılmalı, çeşitli kampanyalar, tanıtıcı ve eğitici faaliyetlerle toplum bilgilendirilmelidir. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma Kontrol Genel Müdürlüğüne resif yapımını kolaylaştıran ve teşvik eden yasal düzenlemeler hazırlanmalıdır.

Fakat günümüzdeki uygulamalar yeterli sonuca ulaşmamaktadır. Resifler ticari balıkçılığa serbest olan yerlere kurulamazlar. Sadece yasak bölgelerde, yani gırgır yasaklarının başladığı 18 metrelere kadar olan sahalar ile balıkçılığın tamamen yasak olduğu koylara kurulabilirler. Trol avcılığı ise 50-150 metreler arası en yüksek verimi verdiği için, 18 metreden sığ sularda trol avcılığı tercih edilmemektedir. Dolayısıyla bu yerlere kurulan resifler yasadışı trol avcılığında yeterli faydayı sağlayamazlar. AB uyum yasaları sonrasında gırgır avlanma yasağı 50 metreye alındığında bu sorun büyük oranda ortadan kalkacaktır.

4.3.11 Denizcilik Bakanlığı

Su ürünleri sektörü ile ilgili turizm, orman, çevre, ulaşım gibi bakanlıkların elindeki yetkileri ve bürokratik işlemleri bünyesinde barındıracak tek bir bakanlık oluşturulması yetiştiricilik, avcılık, işleme, dağıtım gibi tüm sektör içi ve dışı çeşitli birimler arası koordinasyon tesisi ile sinerji yaratılmasını sağlayacaktır.

Su ürünlerine ait tek bir devlet kurumu, sektörün farklı sahalarında bulunan kişi veya şirketleri bir araya getirerek iletişimi artırır. Bir bilgi sistemi kurulur. Sektörel bilgiler merkezlerde toplanarak verimli şekilde dağıtılır. Örneğin balıkçılardan kurulan bir örgütten avlama ile ilgili tüm bilgiler elde edilebilir, sorunlar ve çözümleri daha iyi görülebilir, gerekli mercilere iletilerek daha çabuk çözüme ulaştırılabilir. Aynı şekilde organize olmuş üreticiler de kendi aralarında bilgi alışverişi sağlayabilirler. Bilgiler bir yerde toplanır, sorunlar ve çözümlerin analizi daha iyi görülebilir, gerekli mercilere iletilerek daha çabuk çözüme ulaştırılabilir. Böylece devlet, üretici ve üniversitenin önünü açıkça görmesi ve önlemler alması sağlanabilir. Devlet ile özel sektör işbirliği sağlanır, ticari yönü olan kooperatif ve vakıf gibi organizasyonlar kurularak sektörün gelişmesini sağlayacak bir fon oluşturulabilir. (Çeşmeliler, 2005)

Ayrıca bu organizasyonlar oda, dernek gibi örgütlerin yanında kooperatif ve vakıf gibi ticari oluşumlarda olmalıdır. Böylece yerel ve küçük kooperatifler birleşerek önce şehir bazında, daha sonra ülke çapında bir konfederasyon oluşturabilirler. Bu yapı tüm gelişmiş dünya ülkelerinde benzer sorunların çözümünde kullanılan tek çıkar yoldur. Denizcilik Bakanlığı olmadığı durumda

sektör, ferdi çabaları boşa harcandığı, istekli ve azimli kişileri yıpratılıp tüketildiği bir oluşuma dönüşmektedir.

4.3.12 Kültür Balıkçılığı

Kültür balıkçılığının desteklenerek uygun koşullarda balık üretiminin artırılması ve piyasa taleplerinin bu sayede karşılanması sonucu, yasadışı balık avcılığındaki yüksek getiri ortadan kalkacak, yasadışı avcılık ciddi boyutta sınırlanacaktır. Her geçen gün denizlerimizdeki balık miktarının hızla azalması ve tüketimdeki talebin artması, balık fiyatlarının yükselmesine, bu da yasadışı avcılıktan elde edilecek karın artmasına yol açmaktadır. Eğer kültür balıkçılığı sayesinde üretilen balık miktarında yeterli bir arz yaratılabilirse, balık fiyatlarında düşme sağlanacak ve yasadışı avcılığın cazibesi azaltılacaktır.

Ayrıca lahos, orfoz ve eşkina gibi ticari değeri yüksek ve soyları tehlikede bulunan türlerin yeni yeni kültür balıkçılığı yoluyla üreilmeye başlanması bu türlerin avcılığını nispeten azaltacaktır.

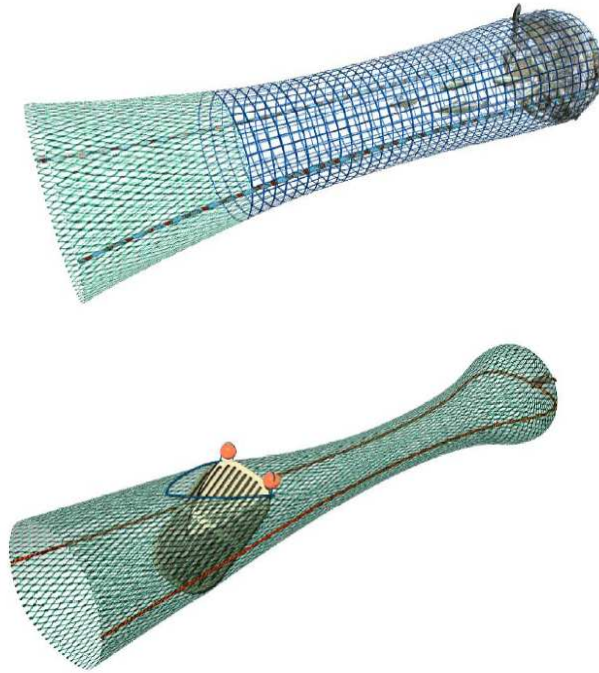
4.3.13 Hedef Dışı Avın Azaltılması

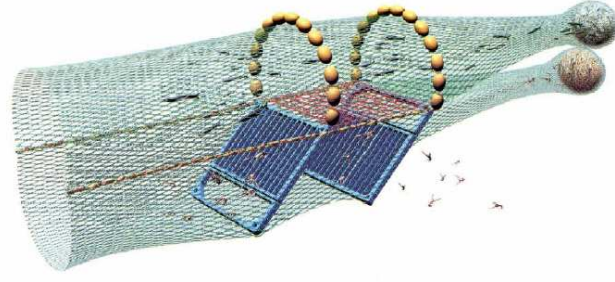
Su ürünleri avcılığında kullanılan yöntemler her zaman istenilen türde ürünlerin yakalanmasını sağlayamamaktadırlar. Secici olamayan donanım ve ağlar tehlike altında bulunan tür stoklarını da tehdit etmektedir. Benzer şekilde üreme erişkinliğine ulaşmamış, yasal olamayan boydaki ürünler de aynı baskı altındadırlar.

Balıkçılık yönetiminde yaygın olarak kullanılan düzenlemeler arasında yer alan ‘minimum avlanma boyu’ ve ‘minimum ağ göz açıklığı’ temelde yavru bireyleri korumayı ve onlara en az bir kez üreme şansı tanımayı hedeflemektedir. Türkiye’de trol ağları ile avcılığın düzenlenmesinde bu yaptırımların her ikisi de yıllardır uygulanmaktadır. Ancak ticari avcılık verileri bir yana, ticari ağların seçiciliğine ilişkin çalışmaların bulguları kullanılmakta olan ağların minimum avlanma boyunun çok altında sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur (Çıra E. ve ark., 2001).

Bazı yasal donanımlar da kasıtlı hatalı kullanımlarla seçici özellikleri kaybettirilerek kullanılmaktadır. Örneğin belirli kullanım süresinden daha uzun süre çekilen trol donanımının torba kısmı, su ürünleri ve diğer maddelerle dolmaya başladığında suya direnç göstermekte ve ağırlıktan dolayı uzamaktadır. Trol torba kısmındaki ağ gözleri kare formunu ve seçiciliğini kaybederek, yasal limitinden küçük su ürünlerinin ağ dışına kaçışını engellemektedir. Aynı şekilde gereğinden fazla sayıda ağ gözü olan donanımlar da imalatından itibaren büzüşmüş olduklarından yeterli seçici formu su altında sağlayamazlar yasal limitinden küçük su ürünlerini ağ dışına kaçırmazlar. Bazı ağ gözlerinin şekilleri ve kullanılan materyal ise diğerlerine göre daha az seçicidir.

AB ülkelerinin bazılarında trol donanımlarının içerisine yerleştirilen özel ızgara ve kapılar vasıtasıyla, hedef dışı su ürünleri daha av esnasında yakalanmayarak korunmaktadır. Burada amaç su ürünlerinin davranış ve fiziksel özelliklerinden faydalanarak onları ayırmaktır. Trol ağına giren hedef dışı tür yukarı doğru kaçma eğilimindeyse, ağın üst kısmına açılan kapı vasıtasıyla ağı terk etmesi sağlanırken, yassı şekilli hedef dışı bir türü ağ dışına kaçırmak için ızgaralar kullanılmaktadır.

Şekil 4.1 Seçici trol örnekleri (www.ices.dk/pubs/crr/crr270/crr270.pdf)

Hedef dışı av sorunu için standart ve bilimsel hazırlanmış ağların kullanılması gerekmektedir. Yetkili kurumlarca üretilecek uygun seçicilikteki, belirli göz aralığı sayısı ve özelliklerine sahip, uzun süre kullanımda esnemeyecek yapıdaki ağlar markalandırılarak balıkçılara kullandırılmalıdır. Standart dışı ağ ve donanımına izin verilmemelidir.

Hedef dışı avlanmış henüz gelişmemiş veya yasak türde balık, kabuklular, yumuşakçalar veya diğer deniz ürünleri yaşıyorsa hemen denize geri salınmalı, teknede bulundurulmamalı, , karaya çıkarılmamalı, transfer edilmemeli, satılmamalı veya satış için teklif edilmemelidir. Malzeme, dizayn, göz açıklığı ve şekli açısından standart bir trol ağı geliştirilerek, ticari balıkçılıkta kullanımının sağlanması ülkemizin demersal balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı açısından kaçınılmaz bir gereksinim halini almıştır.

4.3.14 Kıyı Ötesi ve Açık Deniz Balıkçılığı

Açık deniz balıkçılığı, ülkelerin kendi deniz sınırları dışında genellikle okyanuslarda yaptıkları ve seyir süreleri aylarca devam edebilen bir deniz aşırı balıkçılık faaliyetidir. 1980'lerin ikinci yarısından sonra balıkçılık, kıyı sularından açık denizlere doğru genişlemeye başlamıştır. Bir çok ülke, açık deniz balıkçılığını teşvik eden kanunlar çıkardıktan sonra açık deniz balıkçılığı gelişme sürecine girmiştir (Hoşsucu ve ark, 2001).

Açık deniz balıkçılığında gelişmiş olan ülkelerin başında Kanada, Küba, Fransa, Almanya, İspanya, İtalya, Japonya, Güney Kore, Hollanda, Norveç, Rusya, Panama, Peru, Polonya, Portekiz, Romanya, Bulgaristan, İngiltere, ABD, Tayland, Tayvan olmak üzere 21 ülke gelmektedir. Son yıllarda Yunanistan'ın da açık deniz balıkçılığı yaptığı, Libya ile ikili ilişkiler anlaşması olduğu buna ilaveten Moritanya ve Gine sahillerindeki avı ile birlikte 30000 ton üretim yaptığı bilinmektedir. Diğer taraftan Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler içinde Bulgaristan ve Romanya'da açık deniz balıkçılık faaliyeti ile 700-750 bin tonluk bir üretim miktarı sağlanmaktadır.

Dünya kıtalarının batı kıyıları genellikle besince zengin upwelling alanlarıdır. Sadece Hint ve Somali yarımadası arasında kalan alan Muson rüzgarlarının etkisiyle upwelling alanı özelliğini almıştır. Bu alanlar yoğun pelajik stoklar nedeniyle sahil ve sahil ötesi balıkçılık için cazip durumdadır ve balıkçılıkta ileri bir çok ülke bu alanları uzun yıllardan beri sömürmektedir.

Geçen süre boyunca sektörde bu yönde her hangi bir gelişme sağlanamamıştır. 1982 yılında UNCLOS'un (United Nations Convention of Law of the Sea) imzalanması ve 200 millik münhasır ekonomik zonun kabulünden sonra kıyasal ülkeler kendi özel ekonomik bölgelerini ilan etmişler ve sularında avcılık yapmak isteyen ülkelere izin verme yetkisine sahip olmuşlardır. Planlı dönem süresince diğer ülkelerin sularında balıkçılık yapmaya yönelik her hangi bir girişimde bulunulmamıştır. Balıkçılık filosunda bu yönde bir değişiklik göze çarpmadığı gibi prosedürün yerine getirilmesi konusunda da bir adım atılmamıştır.

Açık deniz balıkçılık faaliyetlerinin henüz başlatılmamış olması ve bu konuda ön etüt ve deniz araştırmalarını gerçekleştirecek teknik imkan yetersizliği, açık deniz balıkçılığına yönelik uluslararası kurum ve hükümetlerle ortak politika için adımların henüz atılmamış olması Türkiye için büyük eksikliklerdir.

Türkiye'nin açık deniz araştırmalarına katılma gibi bir eğilimi henüz olmasa bile gelecek yıllarda artan nüfusun hayvansal protein ihtiyacını karşılamak, dünya besin üretimine katkıda bulunmak gibi bir sorumluluğu vardır. Bu anlayış ve bilinçle Türkiye'nin hayvansal protein girdisini insan tüketimine daha yüksek

oranlarda sunmak için atabileceği adımlardan biri de, uzak bölge denizlerinden sağlama yoluna gitmesi olarak ele alınabilir.

Mevcut veriler, Merkezi Doğu Atlantik sularında yoğun balıkçılık faaliyeti olduğu ve ülkelerin avcılık hakları için sıkı bir yarış içerisinde bulduklarını göstermektedir. Hem merkezi Doğu Atlantik sularının ülkemizden uzaklığı hem de söz konusu yarış ve yoğun balıkçılık, Hint Okyanusu'nu cazip hale getirmektedir. Bu nedenle, detay veri toplama ve değerlendirme çabalarının bu yöreye yoğunlaştırılmasında yarar görülmektedir. Bu detay ve kesin derleme ve değerlendirme çalışmalarının uygun, esnek ve uzmanlaşmış bir organizasyon çatısı altında tam zamanlı ve profesyonelce yürütülmesi önemlidir. Bu nedenle, oluşturulması zorunlu organizasyonun bilimsel çekirdek kadrosu ve imkanları, açık deniz balıkçılığına geçişin hem sağlayıcısı hem de yürütücüsü yükümlülüğünde olmalıdır.

Türkiye'nin açık deniz balıkçılığına geçmesi ile ilgili olarak ayrıntılı bir rapor hazırlanması ve çıkan sonuçlar doğrultusunda açık deniz balıkçılığında söz sahibi ülkeler ve uluslar arası organizasyonlarla işbirliğine gidilmesi gerekir.

Türkiye, iyi ilişkiler içinde olduğu özellikle Pakistan sularında ve Hindistan Yarımadası'ndan Somali'ye kadar olan upwelling alanlarında açık deniz balıkçılığını başlatabilir (Hoşsucu ve ark, 2001).

Sonuç olarak kıyı ötesi ve açık deniz balıkçılığı, sayıları ve kapasiteleri yıllar içinde çok artan gırgır filomuz için yeni bir alternatif oluşturacak ve yasadışı avcılığın önüne geçecektir.

Fakat balıkçı filomuzun gidecekleri ülkelerde; her türlü yasal prosedürleri hazır, altyapıları oturmuş, gerekli lojistik bağlantıları yapılmış, sorunsuz bir ortamda çalışabilmelerinin ve özellikle çok daha ekonomik avlanma imkanı veren 200 millik münhasır ekonomik bölge içersinde avlanabilmelerinin, Dışişleri Bakanlığımız ve Büyükelçiliklerimiz tarafından sağlanmış olması ve ayrıca balıkçılarımıza gerekli teşviklerin diğer kurumlarca yapılmış olması gerekmektedir.

5. KAYNAKLAR DİZİNİ

Albulak, N. ,2003, Balıkçılık Tarihi. Rastgele-der Amatör Olta Balıkçıları Derneği İnternet Sitesi, 12 Şubat 2010'da <http://www.rastgele.org/yazi.html#nasuhi> adresinden

Artüz M.L. , 2003, Gelişmiş Ülkelerde Amatör Balıkçılık Düzenleme Esasları. Rastgele-der Amatör Olta Balıkçıları Derneği İnternet Sitesi, diğer yazılar 12 Şubat 2010'da <http://www.rastgele.org/yazi.html#levent2> adresinden

Avrupa Birliği Bilgi Merkezi, 2003, AB Balıkçılık Politikası ABBM bilgi notu.12 Şubat 2010'da <http://www.deltur.cec.eu.int/webpub/documents/FactSheets/ABBalikcilik.pdf> adresinden.

Boeno Jack, 2005, Zıpkıncı İnternet sitesi, Su ürünleri kanunu, Tüzükler ve Talimatları, Kısmi Koruma 12 Şubat 2010'da <http://www.zipkinci.com/forum/viewtopic.php?p=43777&sid=a0164771aef82b2c5ba2c05fa5be90fa> adresinden.

Çeşmeliler C. , 2005, Sahil Güvenlik Komutanlığının Yasadışı Avcılıkla Mücadelesinde Diğer Kurumların katkılarının Araştırılması Konulu Yüksek Lisans Tezi

Çıra E. ve Tosunoğlu Z.,2001, E.Ü Su Ürünleri Dergisi 18(3/4): 538-591 Trol Ağları Seçiciliğinin Balıkçılık Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi. 12 Şubat 2010'da <http://jfas.ege.edu.tr/APA.html>.adresinden.

FTTB, 2004, Fishing Technics Fish Behaviours internet sitesi The Nephrops fisheries of the Northeast Atlantic and Mediterranean – A review and assessment of fishing gear design. Şubat 2010'da www.ices.dk/pubs/crr/crr270/crr270.pdf adresinden.

Hoşsucu H., Kınacıgil T., Kara A., Tosunoğlu Z., Akyol O., Ünal V., ve ark., 2001, Türkiye balıkçılık sektörü ve 2000’li yıllarda beklenen gelişmeler E.Ü.Su Ürünleri Dergisi 2001. 12 Şubat 2010’da <http://jfas.ege.edu.tr/APA.html> adresinden.

Kara A., 2004, Av araçlarının markalanması ve Türkiye’de uygulanabilirliği üzerine öneriler. Ege Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi 2004 cilt 21 sayı 1-2 :157-165. 12 Şubat 2010’da <http://155.223.1.158/edergi/suurunleri/2134/32.pdf> adresinden.

KKGM 1, 2006, Kontrol ve Koruma Genel Müdürlüğü İnternet sitesi, Su ürünleri hizmetleri, 12 Şubat 2010’da http://www.kkgm.gov.tr/birim/su_urn/su_urn.html adresinden.

KKGM 2, 2003, Kontrol ve Koruma Genel Müdürlüğü İnternet sitesi Katılım öncesi Programı Kapsamında Finanse edilen Avrupa Birliği Projesi Türkiye’nin Su Ürünleri Politikası alanında AB Müktesebatına yasal ve kurumsal uyumunu destekleyen eşleştirme programı 12 Şubat 2010’da http://www.suurunleri.kkgm.gov.tr/tr/twinning_project.asp adresinden.

Rastgele-der internet sitesi, 2002, Yazı ve araştırmalarımız, Yapay Resifler, Yapay resif uygulamaları projelendirme kılavuzu 12 Şubat 2010’da <http://www.rastgele.org/> adresinden.

Sahil Güvenlik, 2010, Sahil Güvenlik Komutanlığı internet sitesi., 12 Şubat 2010’da <http://www.sahilguvenlik.gov.tr> adresinden.

Sahil Güvenlik, 1999, Sahil Güvenlik Komutanlığı Denizde işlenen suçlar mevzuat ve İçtihat kitapçığı, Ankara, 2-20.

Seçer S., Korkmaz A.Ş., Yavuzcan H., Atar H.H., Pulatsu S., Su ürünleri Üretimi: Avcılık ve politikalar <http://www.zmo.org.tr/etkinlikler/6tk05/038selcuksecer.pdf>

Sezen, B. , 2005, İzmir Homa Lagünü gümüş balığı populasyonunun biyolojik özelliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 1 s.

Tarım1, 2006, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı internet sitesi. AB Balıkçılık Uyum Çalışmaları Tanıtım Toplantısı. AB Tarım müzakerelerine hazırlık, 2. AB Balıkçılık Uyum Çalışmaları. 12 Şubat 2010'da http://www.tarim.gov.tr/AB_Tarim_/balikcilik/balikcilik_tanitim-10-02-2006.ppt adresinden.

Tarım 2, 1994, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı internet sitesi. 27 Haziran1994 Tarihli Akdeniz'deki balıkçılık kaynaklarının korunmasına yönelik belli teknik önlemlerin yer aldığı Konsey Tüzüğü. 12 Şubat 2010'da http://www.tarim.gov.tr/AB_Tarim/balikcilik/dosyalar/1626-1994_tr.doc adresinden.

Tüдав, 2004, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı internet sitesi. Karadenizde Sorumlu Balıkçılık İlkeleri, Şubat 2010'da <http://www.tudav.org/balilke.htm> adresinden

TÜİK Su Ürünleri İstatistikleri, 2007

TÜİK Haber Bülteni, 2008, Su Ürünleri Bülteni Sayı:125

Zengin M., 1994, Marmara Denizindeki Av Araçları ile Avcılık Potansiyelinin tespiti Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, 12 Şubat 2010'da <http://www.sumae.gov.tr/proje/son/pdf/b03.pdf> adresinden.

Zıpkıncı, 2006, Dalışa serbest bölgeler Zıpkıncı internet sitesi 12 Şubat 2010'da <http://www.zipkinci.com/forum/viewtopic.php?t=8015&postdays=0&postorder=asc&start=15> adresinden.

6. ÖZGEÇMİŞ

Gökçen AKPINAR 06.02.1975 yılında Malatya’da doğdu. İlkokul eğitimini General Refet Bele ile Pendik İlkokulu’nda; ortaokul eğitimini Pendik Lisesinde tamamladıktan sonra, 1988 de lise öğrenimi için Deniz Lisesi’ne girdi. 1997 yılında Deniz Harp Okulu Elektrik-Elektronik Bölümünden Kontrol Mühendisi Deniz Teğmen olarak mezun oldu. 1997-1998 yılları arasında Gölcük’te konuşlu TCG Trakya Gemisi’nde Top ve Gülümlü Mermi Subayı yardımcısı olarak görev yaptı. Müteakiben 1998-1999 yılları arasında TCG Yarbay Kudret Güngör gemisinde Topçu subaylığı görevini icra etti. Ankara’da Kara Havacılık Okulu Komutanlığı’nda bir yıllık eğitimin ardından 2000 yılında İzmit Cengiz Topel’de konuşlu Deniz Hava Üs Komutanlığı’nda Helikopter Pilotu olarak Kol Uçucusu görevi yaptı. 2001 yılından itibaren Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı Kol Uçucusu olarak görev yaparken 2007 yılında Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Su Ürünleri Fakültesi Su Ürünleri Avlama-İşleme Teknolojisi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisansa Başladı. Halen Sahil Güvenlik Pilot Kıdemli Yüzbaşı rütbesiyle Yüksek Lisans öğrenimine devam etmektedir.